SULAT DAKAYO' NI AA KURINTU SULAT
min si Paul

Sulat itu bay piyabo uk si Paul ni manga Almasihin maglahat ma daira Kurintu, dakayo' daira mehe tōōd ma lahat Akaya, magbe' ma lahat Girik ma buttihi'. Bantug daira Kurintu ma masa ian ma sabab ian poonan parinta ma kalohahan lahat Akaya, maka ma sabab heka ay-ay paglituhan may'an. Magginis manga bangsa maglahat may'an, magginis isab manga agama sigam, hangkan heka manga tuhan-tuhan simba uk sigam. Heka aa may'an taga pan-gadji' langkaw, iya hi' pagmalangkawan sigam. Kabiyaksahan isab sigam maghinang kalammian danda maka lalla.

Niya' manga bangsa Yahudi bay pabōtang may'an mōgbōg agama sigam. Si Paul isab bay may'an manga dantahun ka tōnga', maghinang manga luma' tolda. Bay iya magnasihat ma pasal si Isa Almasi ma diyōm manga langgal Yahudi. Bay pakehan na manga bangsa Yahudi maka manga bangsa Girik, bo' heka magkahagad me' ma si Isa Almasi may'an.

Makalikut peen si Paul minnihi', pakannōp na peen manga aa mangandōl ma si Isa. Suga' niya' kahinangan maka kahagaran sigam 'nsa' tawwa'. Hangkan niya' sigam bay mabo sulat ni si Paul, waktu na pabōtang na ma daira Epesos, patiyaw ma iya pasal pagsaggan maka

pagsasawan sigam. Manjari tiya' sambung si Paul madiyōm sulat na dakayo' itu.

Lapal sulat si Paul

1 Sulat itu min aku, si Paul, maka min si Sostenes dakayo' danakan tabi. Bayi aku tapene' sabab kahandak min Tuhan, bo' supaya aku kawakilan uk si Isa Almasi magnasihat lapal na.

2 Kaam manga jamaa suku' Tuhan magtipun ma daira Kurintu iya pamasampayan kami sulat itu. Bayi kaam tapene' asal uk Tuhan bo' kaam manjari aa na sutsi, iya tahinang palsukuan na ma sabab si Isa Almasi iya parakayoan bi. Maka in kaam dambean maka manga aa kamemon ma sabarang lahat, sasuku mudji ni si Panghu' Isa Almasi, iya Panghu' sigam maka Panghu' tabi.

3 Mura-murahan, bang peen kaam biyuwanan du tatabangan maka kasannangan atay bi min 'Mma' tabi Tuhan maka min si Isa Almasi Panghu' tabi.

Magsukul si Paul

4 Magsukul aku ni Tuhan ma pasalan bi saka-haba' waktu, ma sabab ase' na maka lasa na, iya pamuwan na ma kaam bayi min si Isa Almasi.

5 Mamarahi na heka kahapan bi kaginis-ginisan ma sabab si Almasi iya parakayoan bi, iya na ma bissala bi maka ma pangatau bi kamemon.

6 Hōgōt na pandu' pasal si Isa Almasi ma diyōm pangatayan bi,

7 hangkan jukup na kaam ma kapandayan
kaginis-ginisan, salta' peen kaam ngagaran
waktu pabing si Isa Almasi Panghu' tabi.
8 Pihōgōt du uk na iman bi sampay ni 'llaw
katapusan bo' supaya 'nsa' niya' tamak atay bi
bang taabut 'llaw pangahukuman manusiya' uk
si Isa Almasi Panghu' tabi.
9 Tatuman ko' itu sabab kapangandōlan asal
Tuhan, iya ngalingan kaam bo' supaya kaam
makapagdakayo' pangatayan maka Anak na si
Isa Almasi iya Panghu' tabi.

Paōkat manga jamaa si Isa ma Kurintu

10 Manga dawuranakan ku, kabuwanan aku
kapatut uk si Isa Almasi Panghu' tabi, hangkan
aku ngamu' junjung ni kaam kamemon, subay
kaam magsulut ma ayi-ayi bo' supaya kaam 'nsa'
magbutas-butas. Subay kaam dauyunan tōōd ma
maksud bi maka ma niyat bi.
11 Hangkan itu ba'-baan ku, manga dawu-
ranakan ku, sabab niya' bayi min luma' si
Kaloya bayi maan aku niya' palsaggaan ma kaam
dambean.
12 Hati na 'nsa' mag-uyun pamikil bi, sabab
niya' iyu missala, uk na, “Aku itu me' ma si
Paul.” Niya' isab missala, uk na, “Aku itu me'
ma si Apollos.” Niya' isab missala, “Aku itu,”
uk na, “me' ma si Petros.” Maka niya' lagi' isab
kasehean iyu, uk na, “Aku itu me' ma si Almasi.”
13 Bang salaihi' ba'-ba' bi, hati na, si Almasi sali'
sapantun bayi pigkanat! Sayi baha' bayi matay
ma diyata' hag ma sabab bi? Aku baha'? Bayi
kaam piyandi baha' tanda' in kaam suku' ku?

14 Magsukul tōōd aku ni Tuhan sabab 'nsa'
niya' sayi-sayi bayi pandi ku saddi min si Kiris-
pus maka si Gayus.
15 Hangkan 'nsa' niya' makahalling in iya bayi
piyandi pasōd ni aku.
16 A, iyamboho' taintōm ku si Estepanos
magtayi'-anak ian. Bayi sigam tapandi ku, suga'
saddi min sigam 'nsa' niya' taintōm ku bayi pandi
ku.
17 Sabab 'nsa' aku bayi siyoho' uk si Almasi
magpandi. Siyoho' aku magnasihat lapal na
hap. Maka subay 'nsa' pagguna ku bissala lōm
ma pagnasihat ku. Sabab bang bissala lōm
iya tapagguna ku, kalu kaamuhan aa pake ma
bissala ku sadja, 'nsa' tasayu uk sigam in lapal
itu kawasahan. Maka in lapal pagnasihat ku iya
na pasal kamatay si Almasi ma diyata' hag.

Kawasa maka pangatau Tuhan iya tanda' ma si Almasi

18 Iya pangalapal ta pasal kamatay si Almasi
ma diyata' hag, iyōnan lapal karupangan uk
manga aa iya tudju ni nalka'. Suga' kitabi, manga
aa tudju ni sulga', katauhan tabi in lapal ian
pamandaan kawasa Tuhan.
19 Niya' tasulat ma diyōm kitab, uk na,
“Pakaatan ku pangatauhan manga aa lōm pan-
gatauhan na,
Kalloan ku akkal sigam, iya langkaw pangadji'
na.”
20 Manjari ayi na katudjuhan na, manga pan-
gatauhan lōm na ian, maka manga pangadji'
langkaw ian? Ayi na isab katudjuhan manga
kapandayan aa magjawab pasal ma kasuddahan

dunya itu? Ayi dapat sigam, sabab pihati kitabi
uk Tuhan in akkal manusiya' itu 'nsa' du niya'
kasuddahan na bang ma iya.
21 Asal lōm tōōd panahuhan Tuhan. Iya
kahandak na subay manusiya' 'nsa' makatau ma
iya bang luwas min tau manusiya' sadja. Iya
kagaraan Tuhan in manusiya' subay lappasan
min mulka' bang peen pagkahagad na lapal
iya pagnasihat kami itu, minsan iyōnan lapal
karupangan uk manga aa kasehean.
22 Manga bangsa Yahudi baya' tanda' uk sigam
manga hinang makainu-inu bo' iyampa sigam
magkahagad, maka manga bangsa Girik baya'
pikehan pangatauhan lōm.
23 Suga' kami itu, iya pagnasihat kami si Almasi
bayi liyansang ni hag piyatay pamapuwas dusa
manusiya'. Laat atay manga bangsa Yahudi
ma lapal itu, maka bista karupangan uk manga
bangsa 'nsa' Yahudi.
24 Suga' bang ma manga aa bayi tapene' uk
Tuhan supaya manjari suku' na, minsan bangsa
Yahudi maka bangsa saddi, magkahagad sigam
in si Almasi asal pamanda' kawasa maka pan-
gatauhan Tuhan.
25 Sabab na kagaraan Tuhan itu, minsan
bista sali' karupangan uk manga aa, lōm lagi'
pangatauhan na min pangatauhan manusiya'
kamemon. Maka minsan uk manga aa in Tuhan
'nsa' makagaōs, pagka si Isa Almasi bayi pisaran
na matay, giyaōs du tōōd iya labi min manusiya'.
26 Na, manga dawuranakan ku, intōmun bi
bayi kahalan bi tagna' ma 'nsa' le' kaam bayi
tiyawag uk Tuhan. Datti' du ma kaam langkaw

pangadji' bi, datti' du ma kaam langkaw gaōs bi,
maka datti' du isab ma kaam langkaw bangsa na.
27 Suga' minsan na, miyaksud tōōd uk Tuhan
subay pene' uk na sasuku bista uk manusiya'
'nsa' taga pangatauhan, bo' supaya magkaiyaan
manga aa taga pangatauhan. Pene' uk na manga
aa iya tabista uk manusiya' 'nsa' niya' gaōsan na,
bo' supaya magkaiyaan manga aa gaōsan.
28 Pene' uk Tuhan manga aa pireyo'-deyo' uk
aa kasehean, manga aa iyudju, manga aa bista
'nsa' niya' kagunahan sigam, supaya kitauhan
uk sigam in ayi-ayi bista uk sigam halgaan, 'nsa'
niya' halga' na ma Tuhan.
29 Manjari 'nsa' niya' makapagmalangkaw ma
alōpan Tuhan.
30 Suga' kaam iyu tabo na uk Tuhan parakayo'
ni si Almasi, maka si Isa iya piniya' uk Tuhan
pangalloan pangatauhan tabi. Min si Almasi iya
hangkan atay tabi tabista bōntōl uk Tuhan, iya
hangkan kitabi tahinang aa na sutsi isab. Bo'
puwas na kitabi min pangantanan dusa.
31 Hangkan tawwa' iya bayi bissala ma diyōm
kitab, iya uk na,
“Sayi-sayi baya' magmalangkaw,
Subay pagmalangkawan na iya bayi tahinang uk
Tuhan.”

2

Pagnasihat pasal si Isa Almasi liyansang ni hag

1 Tagna' kapaiyu ku ni kaam, manga dawu-
ranakan, waktu bayi kapamandu' ku ma kaam

pasal lapal min Tuhan, 'nsa' bayi giyuna uk
ku manga bissala hunit hiyati atawa pangadji'
langkaw.
2 Sataggōl kamaiyu ku ma kaam, asal aku taga
niyat subay 'nsa' niya' saddi min si Isa Almasi
pagnasihat ku ma kaam, iya lagi' na kamatay na
ma hag.
3 Hangkan na, pagtakka ku peen paiyu, sali'
lamma na baran ku, hiyanggaw na isab aku, kalu
'nsa' tawwa' pagnasihat ku.
4 In pagnasihat ku lapal ku ma kaam 'nsa' tōōd
bayi singōran uk ku manga aa panday missala,
iya taha' akkal na. Suga' pitantu halling ku uk
kawasa min Nyawa Sutsi, iya hangkan kaam bayi
tabo magkahagad.
5 'Nsa' pangatauhan manusiya' iya
pasangdōlan iman bi suga' kawasa Tuhan.

Pangatauhan Tuhan

6 Malayingkan bang aa hōgōt na pangandōl
sigam, lōm isab pamandu' ku ma sigam. Suga'
'nsa' pangatauhan min babaw dunya itu iya
pamandu' ku ma sayi-sayi, 'nsa' isab tau min
manga aa gaōsan iya makapagbaya' ma dunya
itu, iya song na pitōbtōb gaōsan sigam.
7 Iya pamandu' ku itu pangatauhan Tuhan,
hati na in giyaraan na bayi asal limbuhan min
manusiya' kamemon. Giyanta' asal uk na ma
'nsa' le' niya' dunya pipanjari bang salaingga
kitabi manjari piniyaan sahaya na ma sosongun.
8 'Nsa' niya' min manga aa makapagbaya'
ma itu ma dunya bayi makasayu pangatauhan
Tuhan hi'. Bang bayi tasayu uk sigam, 'nsa' sigam

bayi magpanohoan subay liyansang ni hag si Isa,
iya Panghu' Balbangsa.
9 Suga' awam sigam sali' bayi tasulat ma diyōm
kitab, iya uk na,
“'Nsa' le' tanda' mata, 'nsa' le' take tainga,
'Nsa' le' minsan tapikil uk manusiya',
Bang ayi iya tiyagama uk Tuhan ma sasuku
lasahan iya.”
10 Suga' kitabi iya bayi pitau uk Tuhan, min
Nyawa na, sabab Nyawa Tuhan iya tau ngaliling
kamemon sampay ni niyat maka maksud bayi
tatawu' uk Tuhan ma diyōm pikilan na.
11 Minsan ma kitabi manusiya', duwal nyawa
ta iya makatau bang ayi tōōd ma diyōm itikad
ta. Damikkiyan na ma Tuhan, Nyawa na sadja
makatau bang ayi ma diyōm itikad na.
12 Iya pamikil bayi piniyaan kitabi 'nsa' pamikil
manusiya' min dunya itu, suga' piniyaan kitabi
Nyawa bayi piyabo uk Tuhan supaya kitabi
makatauhan kamemon iya pamuwan kitabi uk
Tuhan.
13 Jari bang kami magnasihat 'nsa' min pan-
gadji' manusiya' iya pangalloan kami bissala,
suga' min bayi pamandu' kami uk Nyawa Tuhan.
Bo' pandu' bannal min Nyawa Tuhan iya pama-
hati uk kami ni sasuku kaniyaan Nyawa Tuhan.
14 Bang aa 'nsa' bayi kaniyaan Nyawa Tuhan
'nsa' tatayima' na iya min Nyawa Tuhan. 'Nsa'
tōōd tahati na, 'nsa' sali' niya' kapusan na bang
ma bistahan na. Aa ian subay piniyaan Nyawa
Tuhan dahu bo' iyampa tahati na.
15 Bang aa ganta' kaniyaan Nyawa Tuhan,
tasilang na kamemon bang ayi katawwaan na

hap atawa laat, suga' in iya baran na 'nsa' tahati
uk aa 'nsa' kaniyaan Nyawa Tuhan.
16 Suga' kitabi itu tau du, sabab sali' du pamikil
tabi maka pamikil si Almasi. Tasulat ko' itu ma
diyōm kitab, iya uk na:

“'Nsa' niya' katau bang ayi ma diyōm pikilan
Tuhan,
'Nsa' niya' makapandu' ma iya!”

3

Manga sosohoan Tuhan

1 Manga dawuranakan ku, waktu kamaiyu ku
ma kaam, 'nsa' kaam bayi kapanduan ku bang
pandu' hunit, iya asal pamandu' ku ma aa bang
ganta' kaniyaan Nyawa Tuhan. Hangkan na
kaam bayi panduan ku ma luhay sadja, sali' uk
ku manduan manga aa bang masi tabo-bo uk
napsu baran sigam, sabab kaam iyu 'nsa' lagi'
hōgōt pangandōl bi ma si Isa Almasi. Sali' kaam
hantang masi anak duruan le'.
2 Iya pamandu' ma kaam sali' dalil gatas
pamainum anak-anak diki', sabab 'nsa' lagi'
kaam makajari piyakan tuwas. Sampay isab
ni kabuttihian, 'nsa' le' kaam makahati pandu'
hunit,
3 sabab masi kaam me'-me' ma addat-tabiat iya
kabiyaksahan kahekahan manusiya' ma dunya
itu. Niya' ma diyōman bi iyu manga aa maglindi,
maka manga aa magpayōd na peen. Bayinat ko'
ian in kaam masi me' ma palangay maka pamikil
dunya itu.

4 Bang niya' halling in iya me' ma si Paul, bo'
halling aa dakayo' in iya me' ma si Apollos, 'nsa'
du niya' pagbiddaan bi maka aa kasehean ma
dunya itu sabab masi kaam mag-agaw-bisōd.
5 Sabab pikilun bi, sayi baha' si Apollos, maka
sayi aku? Sosohoan Tuhan du kami sali'-sali',
tapaglagi uk na supaya kaam tabo magkahagad
ma si Isa Almasi. Iya sadja hinang uk kami ayi-
ayi bayi pamahinang kami uk Tuhan pakaniya-
kaniya.
6 Sali' kami dalil aa maghuma. Aku itu sali'
dalil magtanōm bigi, maka si Apollos sali' aa
magbusug tiyanōman. Suga' Tuhan iya masuwig
tiyanōman hi'.
7 Hangkan ko', iya aa magtanōm maka aa
magbusug 'nsa' subay pamehe ta. Tuhan sadja
iya subay pamehe ta, sabab iya iya masuwig
manga tiyanōman.
8 In aa magtanōm maka aa magbusug 'nsa'
niya' pagbiddaan na. Sali'-sali' du sigam tiyung-
basan uk Tuhan ma sosongun, pipagtōngōd
maka bayi hinang sigam dakayo' pa dakayo'.
9 Kami maka si Apollos da-kahinangan du
maghinang ni Tuhan, maka kaam iyu sali' dalil
huma Tuhan paghinangan kami.
Niya' lagi' pamaralil ku: kaam iyu sali' dalil
luma' ma diyōm hinang uk Tuhan,
10 maka aku itu sali' dalil aa kabuwanan
kapandayan uk Tuhan maghinang luma'. Iya
hinang ku pabōtangan papagan na, hati na aku
bayi manduan kaam tagna'. Saddi isab iya
ngahinang baran luma' ma diyata' papagan bayi
biyōtang uk ku hi'. Suga' sayi-sayi maghinang

luma' subay paayad-ayad bo' hap sadja kahinan-
gan na.
11 Bang diyalil, si Isa Almasi iya papagan luma'
iya asal pibōtang uk Tuhan. Si Isa sadja, 'nsa'
niya' pasangdōlan tabi saddi min iya.
12 Niya' ginisan pagdayaw pigguna uk manga
aa maghinang luma', hati na iya pamandu' uk
sigam makasaddi kasandalan na. Niya' ngang-
guna manga pagdayaw pagōn, halgaan tōōd, sali'
manga bulawan, pilak atawa manga palmata
halgaan. Niya' isab ngangguna manga pagdayaw
guya', sali' manga kayu maka pawud maka
sayirap.
13 Ma sosongun, bang taabut 'llaw pamaluwas
uk si Almasi kahinangan aa kamemon, tanda'
du bang pagdayaw ayi bayi giyuna uk sigam
dakayo' pa dakayo' bang hap atawa laat. Tanda'
du sabab siyulayan kahinangan kamemon ma
'llaw hi', sali' pilabay min diyōm api bo' tanda'
bang salaingga iya kapusan na.
14 Bang aa 'nsa' tutung iya bayi hinang uk na
ma diyata' papagan ian, hati na bang hap bayi
pamandu' na, tiyungbasan du iya kahapan.
15 Suga' bang aa tutung iya bayi hinang uk na,
hati na bang 'nsa' hap bayi pamandu' na, 'nsa'
iya tiyungbasan ni kahapan, lugi' du iya. Suga' in
iya baran na lappasan du, sali' hantang aa bayi
makalappa min diyōm api.
16 'Nsa' katauhan bi baha'? In kaam man-
gandōl ma si Isa Almasi, sabannal kaam
pabōtangan Tuhan du, maka iyu Nyawa Tuhan
pabōtang ma diyōm pangatayan bi.
17 Hangkan bang niya' aa makaat pabōtangan

Tuhan iyu, tantu du aa ian pigkaatan du uk
Tuhan. Sabab landu' sutsi asal pabōtangan
Tuhan, maka kaam du iya pabōtangan na.

18 Na, in pasal pangatauhan itu, daa kaam
ngakkalan di bi. Bang niya' aa ma diyōman
bi mikilan dihan na in pangatauhan na lōm,
sali' pikil uk manga aa 'nsa' ngisbat Tuhan,
subay iya mistahan di na sali' dupang 'nsa'
lōm pangatauhan na, bo' supaya iya biyuwanan
pangatauhan min Tuhan.
19 Sabab iya iyōnan pangatauhan uk kahekahan manusiya', 'nsa' niya' guna na bang ma
bistahan Tuhan. Tasulat ko' itu ma diyōm kitab,
uk na,

“Tajallat uk Tuhan manga aa bal-akkal,

Litagan sigam uk akkal sigam.”
20 Maka ayat itu lagi',

“Kitauhan asal uk Tuhan manga pikilan aa lōm
tau na,

'Nsa' du niya' kapusan na.”
21 Hangkan subay 'nsa' niya' min kaam mag-
malangkaw ma ayi-ayi tahinang uk manusiya'.
Ma kaam asal ayi-ayi kamemon kahapan kaam.
22 Kami maka si Apollos maka si Petros, tahinang
sosohoan bi bo' kaam kaniyaan kahapan. Sampay dunya itu maka ayi-ayi piniya' ma buttihi'
atawa ma sosongun, minsan isab kallum maka
kamatay, ma kaam isab ian hi' kamemon bo'
supaya kaam kaniyaan kahapan.
23 Suga' intōmun bi, in kaam iyu suku' si Almasi,
maka si Almasi iya suku' Tuhan asal.

4

Manga aa kawakilan uk si Almasi

1 In kami maka si Apollos subay itung bi manga
sosohoan si Almasi. Bayi pangandōl ma kami uk
Tuhan manga pandu' bannal iya 'nsa' bayi pitau
ma bangsa manusiya' dahu.
2 Bang sawupama niya' pamahinang ma aa uk
nakura' na, aa ian subay kapangandōlan ma ayi-
ayi bayi pamahinang ma iya.
3 Suga' 'nsa' aku susa bang ayi-ayi biya'-ba' uk
bi atawa biya'-ba' uk manusiya' pasal hinang ku
tudju ni Tuhan. Minsan baran ku, 'nsa' du aku
makaba' bang hap atawa laat in bohan ku ma
hinang ku.
4 'Nsa' niya' tasayu ku sā' ma diyōm atay ku,
suga' kalu niya' kasaan ku 'nsa' tasayu ku. Si
Panghu' Almasi sadja iya tau muwanan aku
hukuman.
5 Hangkan du kaam subay 'nsa' magdayi'-dayi'
halling hap atawa laat pasal hinang kasehean
bi, ma 'nsa' lagi' waktu pangahukum. Subay na
pabing si Panghu' Isa bo' iyampa niya' hukuman.
Piluwas du uk na ayi-ayi bayi tatawu' ma diyōm
kalindōman. Piluwas uk na manga maksud
maka niyat bayi tapukan uk manusiya' ma
diyōm panauhan sigam. Manjari siyanglitan du
manga manusiya' uk Tuhan, pipagtōngōd maka
bayi kahinangan sigam.
6 Manga dawuranakan ku, si Apollos maka
baran ku iya bayi biya'-ba' uk ku supaya niya'
kapamintangan bi, bo' taanad bi bang ayi hati na
bissala itu, iya uk na, “Daa kaam palabi min bayi

pibōtangan kaam uk Tuhan.” Daa bantugun bi
aa dakayo', bo' pareyo' bi isab aa dakayo'.
7 Angay uk bi in kaam langkaw min kasehean
bi? Tuhan iya bayi muwanan kaam ayi-ayi
kaniya' bi. Angay kaam mag-abbu-abbu in kaam
taga kaniya', parahal bayi kaam biyuwanan?
8 Ayi pangannal bi, jukup na kaam baha' ma
sayu bi, in kaam dayahan na? Kapagnakura'
na kaam baha', minsan in kami itu, aa bayi
kawakilan le', 'nsa' du? Hap du isab ma aku
bang kaam sabannal-bannal tahinang nakura'
bo' supaya kitabi magnakura' sali'-sali'.
9 Hangkan salaihi' bayi halling ku ma kaam
sabab bang ma bistahan ku in kami manga aa
kawakilan pireyo' tōōd uk Tuhan, min deyoan
aa kamemon. Kami sali' sapantun aa hiyukum
subay piyatay ma panganda' kahekahan aa,
pig'nda'-ndaan uk bangsa malaikat maka bangsa
manusiya'.
10 In kami manga kawakilan itu kibā' dupang
ma sabab si Isa Almasi iya pamean kami, bo'
kaam iyu, hap kono' kok bi pagka parakayo' na
ma si Isa Almasi. Angay baha'? Kami itu bista
lamma, bo' kaam iyu barakatan kono'. Kami itu
pig-udju', bo' kaam iyu pimehe.
11 Sampay ni kabuttihian magsandal kami ma
gōtas maka ma toho' kallong. Iya panammek
kami larak sammek. Daran isab kami piglaugan,
maka 'nsa' niya' patōtōgan kami.
12 Magsangsa' kami maghinang bo' niya' bal-
anja' kami. Bang kami siyuknaan uk aa, gam
peen sigam amuan kami lidjiki' ni Tuhan. Bang
kami pidjala', imanan kami sadja.

13 Bang kami bissalahan laat uk sayi-sayi,
bissala singkahapan iya panambung kami ma
sigam. Sampay ni kabuttihian bista kami uk
sigam sali' 'nsa' niya' kagunahan ma babaw
dunya itu, sali' sōmpōt ma deyo' nayi' sigam.
14 Sulat itu 'nsa' pamakaiya' ku ma kaam suga'
pamandu' ku, sabab kaam iyu sali' manga anak
ku kalasahan ku tōōd.
15 Sabab minsan niya' ngibu-ngibuhan aa mag-
panduan kaam ma pasal si Almasi, dakayo' du
pag'mmaan bi. Aku iya sadja pag'mmaan bi
sataggōl min kapagdakayo' bi ma si Almasi,
sabab aku iya bayi makatagna' mohan kaam
lapal hap.
16 Hangkan ko', pagka aku 'mma' bi, iya na itu
junjung ku ni kaam: urulun bi addat ku.
17 Iya na hi' poon na, hangkan piyabo uk ku
si Timuti itu ni kaam, supaya kaam tau ngurul.
Kalasahan ku iya sali' anak ku lahasiya' sabab
aku iya bayi mo iya mangandōl ma si Panghu'
Isa. Kapangandōlan du si Timuti, maka iya iya
maintōm kaam du bang salaingga iya addat-
tabiat ku pagka si Isa Almasi iya parakayoan ku
na. Iya na ko' ian pamandu' ku ma manga jamaa
si Isa Almasi, iya magtipun ma sabarang lahat
bayi papahian ku.
18 Na, niya' ma diyōman bi iyu manga aa
langkaw pangatayan sigam, sabab pangannal uk
sigam in aku 'nsa' du paiyu nibawan kaam.
19 Suga' pasaut du aku paiyu bang min
kabayaan Tuhan du, bo' nyata' ku bang kawasa
ayi iya ma manga aa iyu, kawasa bannal atawa
min bo' sigam sadja.

20 Sabab iya palangngan pagparinta Tuhan itu
'nsa' pasal bissala aa sadja, suga' manga kawasa
min Tuhan iya mattan na.
21 Na, ayi kabayaan bi? Baya' kaam subay
pahallingan ku, manga binsana'? Bang hati 'nsa',
bang kaam baya' pandaan ku lasa ku, maka bang
baya' pakehan ku hanunut bissala ku, pindahin
bi hinang bi.

5

Pasal aa maghinang kalaatan danda maka lalla

1 Na, biyaan na uk manga aa niya' ma diyōman
bi iyu maghinang kalaatan danda maka lalla.
Biyaan aku niya' lalla ma kaam iyu magdakayo'
maka bayi handa 'mma' na. Minsan manga aa
'nsa' magkahagad ma Tuhan, 'nsa' makahalus
maghinang salaihi'.
2 Bo' iyu kaam magmalangkaw ma baran bi.
Subay kaam magkarukkaan du isab ma sabab
niya' iyu maghinang kasumbangan, maka aa ian
subay 'nsa' palamud bi ni pagtipunan bi manga
jamaa si Isa.
3 Aku itu, minsan lawak min kaam, pananaman ku sali' aku maiyu ma kaam, sabab 'nsa' du
kaam lungay min pangannal ku. Taga kapatut
du aku min si Panghu' Isa hangkan na pabōtang
ku hukuman ma aa makahinang laat iyu, sali' du
aku maiyu ma kaam.
4 Iya na itu subay hinang bi: bang kaam ganta'
magtipun dajamaahan, bistahun bi in aku sali'

maiyu du ma tangngaan bi. Jari, pagka niya' ma
kitabi kapatut min si Isa, Panghu' tabi,
5 tukbalun bi aa magdusa ian ni pangantanan
nakura' sayitan bo' supaya kabinsanaan baran
na, bo' supaya liyappasan nyawa na uk Panghu'
Isa bang taabut 'llaw pangahukum na ma manga
manusiya'.
6 'Nsa' tawwa' bang kaam maglangkaw-
langkawan di bi. Katauhan bi bissala hi', iya
uk na, “Datti' du pasulig bo' pamehe katibuukan
bayi iyaddun.” Hati na pasulig ian pamaralil aa
ngandusa. Minsan iya dakayo' du, palemed laat
na ni kamemon.
7 Hangkan subay pakalloun bi pasulig asal ian,
hati na dusa, bo' supaya kaam sutsi kamemon.
Manjari bang kakalloan na, sali' kaam sapantun
addunan bahu, 'nsa' bayi kalamuran pasulig.
Katauhan ku in kaam asal sutsi ma sabab pan-
gandōl bi ma si Isa Almasi. Sabab si Isa iya
bayi matay pamuwas manga dusa tabi, sali' dalil
bili-bili iya siyumbay uk bangsa Israil ma waktu
paghinang sigam hinang Pangintōman.
8 Hangkan ko' kitabi subay maghinang ni
Tuhan pagka labbahan tabi na bayi kalaatan tabi
tagna', iya paldusahan maka kalammian tabi.
Subay tuyuan tabi addat hap tōōd, min atay sutsi
maka min kasabannalan.
9 Na, ma sulat bayi pabo ku ma kaam dahu ian,
bayi kaam soho' ku paōkat min aa magdanda-
danda atawa maglalla-lalla, hati na manga aa
ngahalling in sigam kono' mean si Isa.
10 'Nsa' aku noho' subay kaam paōkat min
manga aa iya 'nsa' magkahagad ma si Isa, manga

aa maghinang kalaatan danda maka lalla, manga
aa magnapsu ma alta', aa magpanangkaw, mag-
sumba ni tau-tau. Bang kaam pasaddi na min
manga aa salaihi' kamemon, subay kaam 'nsa' na
ma itu ma dunya bo' iyampa kaam makasaddi.
11 Suga' iya uk ku hi', 'nsa' kaam siyoho' pala-
mud maka aa maghalling in iya pagkahi bi mean
si Isa, bo' peen masi magdanda-danda, atawa
nganapsuhan alta' sehe' na, atawa numba ni tau-
tau, atawa ngalimut ma aa kasehean, atawa bang
panglalango atawa magtatangkaw. Daa kaam
minsan pasawu mangan ma aa salaihi'.
12-13 Sabab aku itu, 'nsa' wajib ngaliling manga
aa 'nsa' sehe' ta mangandōl ma si Isa Almasi.
Tuhan sadja iya ngahukum sigam hi'. Suga'
kitabi manga jamaa si Isa Almasi wajib ngaliling
manga sehe' tabi dansehean. Sabab tasulat asal
ma diyōm kitab, uk na: “Pakalloun bi aa laat min
diyōman bi.”

6

Palkala' ma diyōman manga jamaa si Isa Almasi

1 Na, in pasal palkala', bang niya' iyu palsag-
gaan bi maka pagkahi bi mean si Isa, angay
hangkan kaam takkahan mikisara' ma luwasan,
ni aa 'nsa' mean si Isa? Arapun pisara' uk bi ma
manga pagkahi bi aa suku' Tuhan.
2 Marayi' 'nsa' katauhan bi, in kitabi manga
aa suku' Tuhan ngahukum ma bangsa manusiya'
kamemon ma 'llaw damuwi. Na, bang kitabi
ngahukum manga aa ma sosongun ma palkala'

mehe, subay kaam makapaghukum manga pal-
kala' bi diki' ma buttihi'.
3 Marayi' 'nsa' katauhan bi, in kitabi ngahukum
isab bangsa malaikat ma waktu siyong. Na,
bang tahukum tabi manga malaikat, luba'-luba'
na manga palkala' iya kalabayan bi ma dunya
itu subay hukum bi.
4 Hangkan na bang niya' palkala' bi, angay
subay pasara' bi ma manga aa 'nsa' niya' kapatut
sigam ma diyōman bi manga jamaa si Almasi?
5 Iya' kaam! Angay baha', 'nsa' niya' ma
diyōman bi minsan laasa dakayo' aa taga pan-
gatauhan ngahukum ma kaam bang niya' palsag-
gaan bi dapagkahi Almasihin?
6 Suga' kaam, iya kabiyaksahan bi magpatakka
kaam palkala' bi ni sara' ma luwasan, bo' kaam
mikisara' ma sigam iya 'nsa' mangandōl ma si Isa.
7 Pagka niya' na peen palkala' bi, sali' 'nsa' niya'
dapat bi me' ma si Isa Almasi. Hap lagi' subay
imanan bi sadja bang niya' pagkahi bi me'-mean
si Isa ganta' ngalaat kaam, atawa nangkawan
kaam.
8 Suga' kaam iyu, gam peen kaam muwan
dusa dangan ni dangan, manga kiyunsi uk bi
kasehean bi, minsan kaam magdanakan.
9 Tantu katauhan bi, bang aa jahallis 'nsa' niya'
palsukuan na ma diyōm ōkōman pagparinta
Tuhan. Ngahati kaam tōōd bo' kaam 'nsa'
sā'. Sayi-sayi maghinang kalaatan danda maka
lalla, sayi-sayi numba ni tau-tau, atawa magjina,
atawa lalla maghandahan pagkahi na lalla atawa
danda maghallahan pagkahi na danda, 'nsa'
niya' palsukuan sigam ma diyōm ōkōman pag-

parinta Tuhan.
10 Damikkiyan na manga aa nangkaw, aa
nganapsuhan alta' sehe' na, aa maglalango, aa
pangalimut, maka aa manglalangpas, manga aa
salaihi' kamemon 'nsa' du piniyaan palsukuan
ma diyōman pagparinta Tuhan.
11 Ma waktu bayi dahu niya' min kaam bayi
salaihi' hinang bi, suga' ma buttihi' siyutsi na
kaam min dusa bi. Pisuku' na kaam ma Tuhan
sadja. Tabista na kaam bōntōl ma bistahan
Tuhan, ma sabab iya bayi tahinang uk si Panghu'
Isa Almasi maka uk Nyawa Tuhan tabi.

Ginhawa-baran bi subay guna bi pamaehe bi ōn Tuhan

12 Na, in pasal napsu baran ta, kalu niya' mag-
upama, uk na, “Makajari aku ngahinang ayi-
ayi kabayaan ku, basta 'nsa' ngalanggal sara'.”
Bannal ko' ian, suga' niya' kabayaan bi 'nsa'
du makahap ma kaam. Aku itu, makajari aku
ngahinang ayi-ayi kabayaan ku, suga' 'nsa' aku
baya' tabanyaga' uk napsu ku.
13 Kalu isab niya' aa saddi iyu mag-upama,
uk na, “Pagkakan itu bayi pipanjari bo' supaya
pisōd ni battōng, maka battōng itu pipanjari
pangalōōnan kiyakan.” Bannal ko' ian, suga' ma
sosongun 'nsa' du niya' kagunahan na pagkakan
ian maka battōng ian, hangkan pikaatan uk
Tuhan sali'-sali'. In ginhawa baran tabi itu subay
'nsa' pagguna tabi maghinang laatan danda
maka lalla, ma sawukat iya na ian kanapsuhan
tabi. Iya hangkan pipanjari ginhawa-baran tabi
bo' supaya kitabi maghinang ma si Panghu' Isa.

Maka si Panghu' Isa iya ngayaran ginhawa-baran
tabi.
14 Bayi iya pikallum uk Tuhan pabing min
kamatay na, maka iya du kitabi ma sosongun
pikallum du kitabi pabing sabab min kōsōg na.

15 Katauhan bi du, in kitabi mangandōl ma si
Almasi, manga baran tabi itu sali' dalil kalangka-
pan pamaranan si Almasi. Hangkan na, bang aa
bista na sali' kalangkapan baran si Almasi, 'nsa'
manjari bang iya magdakayo' maka danda laat
hinang na.
16 Katauhan bi du, sayi-sayi magdakayo' maka
danda laat, magdakayo' iya maka baran na, sali'
bayi tasulat ma diyōm kitab, iya uk na, “Lalla
maka danda bayi duwa baran tahinang dabaran
na.”
17 Suga' bang kitabi parakayo' ni si Panghu' Isa,
magdakayo' atay du kitabi maka iya.

18 Amay-amay. Daa kaam maghinang kalaatan
danda maka lalla, sabab laat tōōd dusa ian hi'.
Dusa saddi minnihi' 'nsa' makamula ma baran
ta, suga' bang kita pabihing ni 'nsa' sehe' ta,
makabuwan kita dusa ni baran ta.
19 'Nsa' baha' katauhan bi? In ginhawa-baran
bi sali' sapantun luma' pabōtangan Nyawa Sutsi,
iya bayi pamuwan kaam uk Tuhan bo' supaya iya
pabōtang ma diyōm baran bi. Tuhan iya dapu
baran bi, 'nsa' kaam dapu na.
20 Bayi kaam likkat uk na bo' kaam makapuwas
min diyōm karusahan bi, maka halgaan pan-
galakkat na. Hangkan subay guna bi ginhawa-
baran bi pamehe bi ōn Tuhan.

7

1 Na, in pasal bayi tīyaw bi ma aku ma diyōm
sulat bi ian, iya na itu sambung ku ma kaam.
Bang ma aku, hap du bang lalla 'nsa' maghanda.
2 Suga' heka tabo-bo maghinang kalaatan
danda maka lalla, hangkan kaam danda maka
lalla subay pigkawin kamemon.
3 In aa maglawulakibini subay magdul ma
napsu iya kibayaan danda maka lalla, 'nsa' sigam
subay magtagga.
4 Sabab danda iya 'nsa' makapagbaya' ma
baran na, subay halla na. Damikkiyan na du in
lalla 'nsa' isab makapagbaya' ma baran na, subay
isab handa na.
5 Kaam maglakibini, daa taggahin bi in
kibayaan uk halla bi atawa uk handa bi. Suga'
makajari bang asal bayi pagsulutan bi subay 'nsa'
magbihing-bihingan pilam bahangi bo' supaya
kaam tukid nambahayang. Suga' subay 'nsa'
taggōl bo' iyampa kaam magbihing pabayik, bo'
supaya kaam 'nsa' tabo uk sasat sayitan bang
ganta' 'nsa' kasandalan napsu baran bi.
6 Manjari uk ku ni kaam, niya' du kawajib bi
in kaam maghanda atawa maghalla, suga' 'nsa'
panohoan ku.
7 Iya kabayaan ku in kaam subay sali' aku 'nsa'
maghanda. Suga' magsaddi iya pangangganta'
Tuhan ma dangan ni dangan 'nsa' magsali'-sali'
kamemon.
8 Na, kaam manga subul maka budjang, maka
kaam manga balu, iya na itu halling ku ma
kaam: hap bang kaam 'nsa' na maghanda atawa
maghalla sali' aku.

9 Suga' bang 'nsa' tatangka' bi in napsu bi,
maghanda kaam atawa maghalla kaam. Hap
lagi' kaam maghanda-maghalla min tiksa' kaam
magsandalan manga napsu baran bi.
10 Kaam maglawulakibini, iya na itu panohoan
ku ma kaam, panohoan deyo' bayi min si
Panghu' Isa Almasi, 'nsa' min baran ku. Uk na
in danda 'nsa' manjari patiman min halla na.
11 Suga' bang niya' danda ganta' bayi na pati-
man min halla na, subay iya 'nsa' na maghalla
saddi. Suga' bang iya baya' maghalla, subay iya
pabing ni bayi halla na tagna'. Iya lalla subay
'nsa' nimanan handa na.
12 Na, kaam kasehean, iya na itu halling ku
ma kaam, halling min baran ku du, 'nsa' min si
Panghu' Isa. Bang sawupama niya' aa maglak-
ibini, lalla mangandōl ma si Isa, bo' handa na
'nsa', daa subay timanan na handa na sataggōl
baya' lagi' handa na magdakayo' maka iya.
13 Damikkiyan na bang danda iya mangandōl
ma si Isa, bo' halla na 'nsa', daa iya subay
patiman min halla na ian, sataggōl halla na baya'
lagi' magdakayo' ma iya.
14 Sabab kaam mangandōl ma si Isa, minsan
sehe' bi 'nsa' mangandōl, tahalal du iya uk Tuhan
sabab pagdakayoan uk sehe' na Almasihin. Min-
san isab salaihi' tahalal isab manga anak bi uk
Tuhan. Bang bayi 'nsa', na in anak bi sali' du
sigam aa 'nsa' magtaat ni Tuhan.
15 Malayingkan bang niya' aa 'nsa' mangandōl
ma si Isa taga na sehe' mangandōl, bo' iya
baya' tōōd patiman sehe' na Almasihin, subay
iya diyulan. Bang salaihi' pigtiman uk aa 'nsa'

mangandōl, hawulaya na aa mangandōl min kapagsehe' na. Iya kabayaan Tuhan subay kaam magsulut sadja.

16 Kaam manga mean si Isa, iya 'nsa' mangandōl handa bi atawa halla bi ni si Isa, 'nsa' katauhan bi bang ayi katudjuhan bi. Kalu-kalu tabo bi halla bi atawa handa bi iyu magkahagad ma si Isa sampay liyappasan.

Akuhin bi bayi pamabōtang kaam uk Tuhan

17 Iya itu pamituwa ku ma manga jamaa si Isa kamemon, iya magtipun ma kalahat-lahatan: ayi-ayi pamabōtang Tuhan ma kaam dakayo' maka dakayo' akuhin bi. Ayi-ayi bayi katanaman bi tagna' kaam linganan uk Tuhan, daa kaam meha kahalan pasaddi.

18 Bang sawupama niya' aa bayi na asal magislam dahu lagi' min pangaho' na ma pangalingan Tuhan, 'nsa' subay kalloan na bayinat na pag-islam. Damikkiyan na isab bang aa 'nsa' bayi taislam, bo' ngaho' na ma pangalingan Tuhan, daa iya subay magpaislam.

19 Sabab 'nsa' du mehe ma atay Tuhan magislam kitabi atawa 'nsa'. Iya sadja mehe ma atay na bang kitabi me' ma panohoan na.

20 Manga aa kamemon subay 'nsa' pinda min bayi katanaman na, tagna' kapangaho' na ma pangalingan Tuhan.

21 Bang kau sawupama bayi banyaga' waktu kapangalingan Tuhan ma kau, daa kau magsusa pasal kahalan nu. Suga' bang niya' waktu kaluwas nu min kapagbanyaga' nu, hap isab, subay kau paluwas.

22 Sabab bang niya' banyaga' bayi makaaho'
me' ma si Panghu' Isa, minsan iya banyaga'
hawulaya iya ma bistahan si Panghu' Isa.
Damikkiyan na bang niya' 'nsa' banyaga' bayi
makaaho' me' ma si Panghu' Almasi, bista iya uk
si Almasi sali' banyaga' na.
23 Bayi kaam likkat uk Tuhan min pangan-
tanan dusa, maka landu' halgaan iya bayi pan-
galakkat kaam ian. Hangkan kaam subay daa
pabanyaga' ni sayi-sayi, subay Tuhan sadja iya
pabanyagaan bi.
24 Manga dawuranakan ku, subay kaam
patōtōg ma bayi katanaman bi tagna' kaam
linganan uk Tuhan. Pataptapun bi atay bi harap
ni Tuhan.

Pasal manga budjang maka subul, maka manga balu

25 Na, in bayi tīyaw bi ma pasal manga aa
'nsa' lagi' taga handa atawa halla, 'nsa' niya'
panohoan ku ma kaam bayi min si Panghu' Isa,
suga' paluwas ku bang ayi tapikil ku pasal itu hi'.
Suga' makapangandōl du kaam ma aku, sabab
landu' aku kiasean uk Tuhan.
26 Bang ma aku, hap lagi' bang kaam 'nsa'
pinda min kahalan bi, sabab heka kasusahan
patakka ma buttihi'.
27 Sasuku kaam taga handa, daa timanin bi.
Sasuku kaam 'nsa' taga handa, daa kaam tuyu'
maghanda.
28 Suga' bang kaam ganta' maghanda 'nsa' ko'
ian dusa. Manga budjang isab bang maghalla,
'nsa' du sigam makapagdusa. Suga' iya hangkan

kaam garaan ku daa maghanda atawa maghalla,
sabab kabayaan ku subay kaam 'nsa' palabay
min manga kasusahan iya mawumu pagtalabay
uk manga aa maglawulakibini.
29 Manga dawuranakan ku, iya na itu hati
na iya bayi uk ku ma kaam, in kitabi 'nsa' na
taggōl ma itu ma dunya. Puwas itu, manga aa
taga anak-handa subay 'nsa' sakit bimbang ma
anak-handa sigam bo' supaya sigam hawulaya
maghinang ni Tuhan.
30 Bang aa magdukka', subay libbahan kasusa-
han na. Bang aa magkakuyagan subay sali' aa
'nsa' niya' kakuyagan na. Sayi-sayi isab malli ayi-
ayi subay 'nsa' piruli uk na iya bayi balli uk na
hi', sali' 'nsa' iya dapu na.
31 Maka sayi-sayi ngangguna kapanyapan
dunya itu subay 'nsa' paehe na ma atay na, sabab
dunya itu maka kajarihan na itu palabay sadja
du.
32 Kabayaan ku subay 'nsa' niya' makabimbang
ma kaam. Bang lalla 'nsa' taga handa, iya sadja
tapikil na hinang na ma si Panghu' Isa sabab
kabayaan na subay makasulut atay si Isa sadja.
33 Suga' bang aa taga handa na, bimbang na iya
ma kalluman anak-handa na sabab kabayaan na
subay makasulut atay handa na.
34 Hangkan sali' mag-agaw-bisōd diyōm pikilan
na bang salaingga panulut na ma Tuhan, maka
salaingga panulut na ma handa na. Damikkiyan
na isab bang danda 'nsa' taga halla, iya sadja
tapikil na hinang na ma si Panghu' Isa sabab
kabayaan na subay iyungsud ni Tuhan in
ginhawa-baran na maka diyōm atay na. Suga'

bang danda taga halla na, iya na peen tapikil na
manga kahinangan na ma anak-halla na sabab
kabayaan na subay makasulut atay halla na.

35 Salaitu iya halling ku sabab baya' aku
nabang ma kaam, 'nsa' ma sabab niya' baya'
ku mahunitan kaam. Iya kabayaan ku tōōd
subay tahinang uk bi iya ayi-ayi patut hinang,
bo' supaya kaam kaungsuran di bi ni si Panghu'
Isa maghinang ni iya ma 'nsa' niya' duwa-duwa
bi.

36 Na, in pasal budjang song na liyaunan. Bang
tapikil uk 'nggo'-mma' na 'nsa' patut pilaun lagi',
bo' budjang ian taga baya' maghalla, na, subay
iya pihallahan na. 'Nsa' du niya' dusa 'nggo'-
mma' na.
37 Suga' bang aa magniyat subay 'nsa' pi-
hallahan anak na budjang bo' 'nsa' niya' bayi
makalōgōs iya nganiyat salaihi', hap isab hinang
na ian.
38 Manjari patut du bang pihallahan uk na
anak na budjang, suga' labi hap lagi' bang 'nsa'
pihallahan uk na.

39 Na, bayikan ta lagi' pasal pagtiman. Bang
danda taga halla, 'nsa' iya kahawulaya maghalla
saddi sataggōl 'llum bayi halla na tagna'. Suga'
bang matay na halla na, puwas na iya, kahawu-
laya na iya maghalla pabing maka lalla kabayaan
na. Suga' lalla ian subay pagkahi na mangandōl
ma si Isa Almasi.
40 Suga' labi hap lagi' bang iya 'nsa' na maghalla
pabayik. Iya na hi' pikilan ku, asal du min Nyawa
Tuhan isab bang ma bistahan ku.

8

Pasal kiyakan bayi pag-ungsud ni tau-tau

1 Na, iya bayi tīyaw bi ni aku pasal sasumbayan
bayi pangungsud uk manga aa ni tau-tau iya
siyumba uk sigam. Bannal iya bissala hi', “in
kitabi kamemon taga pangatau asal”. Suga'
in pangatauhan bi iyu pasal tau-tau 'nsa' niya'
kapusan na, mag-abbu sadja kaam. Pamikil
salaihi' 'nsa' du makahap manga pagkahi bi, iya
'nsa' lagi' jukup panghati na pasal ihi'. Suga'
bang kaam lasa ma pagkahi bi, subay kaam
magpahōgōt pangandōl sigam.
2 Bang aa mikilan ma di na in lōm pan-
gatauhan na, 'nsa' le' jukup panghati na.
3 Suga' bang aa lasa ma Tuhan, takila du aa ian
uk Tuhan in iya suku' na.

4 Manjari itu, bannal iya uk bi pasal pagkakan
bayi pangungsud ni tau-tau: katauhan ta asal
in iyōnan tau-tau itu 'nsa' du tuhan tōōd, maka
katauhan ta isab dakayo'-kayo' du Tuhan bannal.
5 Minsan niya' manga ma dunya atawa ma
langit pigbahasa “tuhan” uk manga aa, maka
minsan heka pagtuhanan salaihi',
6 tunggal du Tuhan pagtuhanan tabi. In
iya pag'mmaan tabi. Bayi iya magpanjari ma
kamemon, bo' iya hiyarap uk tabi sataggōl tabi
'llum. Dakayo' du isab pagpanghuan tabi, iya si
Isa Almasi. Bayi pipanjari uk na kamemon labay
bayi min Tuhan, bo' 'llum isab kitabi ma sabab
bayi hinang na. Pagka salaihi', bannal iya uk bi,
'nsa' niya' kapusan manga tau-tau ian.

7 Suga' manga Almasihin kasehean 'nsa' lagi'
makahati in manga tau-tau 'nsa' bannal. Masi
tapikil sigam iya bayi kabiyaksahan sigam tagna'
magsumba ni manga tau-tau. Hangkan na
buttihi' bang sigam ganta' magkakan sasum-
bayan salaihi' tapikil sigam in iya bayi pig-
ungsuran ni manga tau-tau, bo' sasaw diyōm pik-
ilan sigam pangannal sigam magdusa ni Tuhan,
sabab tapikil sigam niya' tamak atay sigam pagka
makakakan ayi-ayi bayi pig-ungsuran.
8 Suga' in sabab hangkan kitabi makapasikōt
ni Tuhan 'nsa' pasal pagkakan iya takakan tabi
atawa pagkakan 'nsa' takakan tabi. Minsan
kaam 'nsa' magkakan ma bayi pangungsuran ni
manga tau-tau, 'nsa' kulangan kahapan bi min
Tuhan. Damikkiyan isab bang kita magkakan
iya pagkakan pangungsuran ian, 'nsa' du isab
kaganapan kahapan bi min Tuhan.
9 Suga' kaam iyu, minsan kaam wajib ngahalus
ma pagkakan kaginis-ginis, subay kannalun bi
pahap manga pagkahi bi, kulang lagi' hōgōt
pangandōl sigam ma si Isa, bo' supaya sigam 'nsa'
tabo-bo magdusa ma sabab pagkakan bi.
10 Bang sawupama niya' sehe' bi dakayo'
salaihi' ganta' makanda' kaam mangan ma
diyōm luma' panumbahan tau-tau. Katauhan
bi asal in tau-tau 'nsa' niya' kapusan na. Suga'
awam sehe' bi maka 'nsa' jukup panghati na
pasal tau-tau hi'. Jari pag'nda' na ma kaam
mangan kiyakan bayi pangungsud ni tau-tau,
kalu iya tabo-bo ningōd-ningōd mangan isab,
minsan tapikil na ian hi' dusa.
11 Manjari sabab pangatauhan bi kono', iya uk

bi in pangungsud hi' 'nsa' makamula ma kaam,
tabo-bo ni kalaatan aa ian lamma pangandōl na,
bo' iya isab aa bayi piyuwas min pangantanan
dusa ma sabab kamatay si Isa Almasi.
12 Pagka salaihi' hinang bi makabuwan kaam
dusa ma danakan bi lamma pangandōl na hi',
hangkan na kaam biyōtangan dusa isab mariy-
ata' bi tudju ni si Isa Almasi.
13 Hangkan na aku magniyat, bang aku iya bayi
poonan na hangkan magdusa dakayo' danakan
ku mean si Isa, ma sabab niya' kakan ku bayi
pangungsud ni tau-tau, 'nsa' na aku mangan
sasumbayan pabing sataggōl ku 'llum, bo' supaya
iya 'nsa' tabo-bo uk ku magdusa.

9

Kapatut aa kawakilan

1 Aku itu hawulaya magbayaan di ku. Bayi
du aku kawakilan uk si Panghu' Isa, siyoho'
magnasihat lapal na. Bayi du iya tanda' mata
ku. Maka kaam iya kamaujuran hinang ku tudju
ni si Panghu' Isa, pagka kaam mangandōl na du
ma iya.
2 Minsan aku 'nsa' kihagad uk manga kasehean
in aku bayi kawakilan uk si Isa Almasi, tantu du
kahagad bi sabab baran bi iyu tanda' saksi' in
aku bayi kawakilan uk si Panghu' Isa. Sabab aku
iya poonan hangkan kaam me' ma iya.
3 Bang aku piliksa' uk sayi-sayi ma pasal
kahinangan ku, salaitu iya panambung ku:
4 'nsa' baha' niya' kapatut ku biyalanjaan uk
manga aa panduan ku?

5 'Nsa' niya' kapatut ku maghanda ma danda
mangandōl ma si Isa, pagbe' ku ma paglangn-
ganan ku, sali' manga danakan si Panghu' Isa
maka manga aa kawakilan sali' si Petros?
6 Pikilun bi ba: kami sadja baha' maka si
Barnabas iya subay mag-usaha bo' supaya niya'
balanja' kami, bo' in kasehean biyalanjaan uk bi
du?
7 Bang sawupama sundalu, niya' baha' 'nsa'
biyalanjaan uk manga parinta? Atawa manga
aa maghuma, niya' baha' 'nsa' niya' kapatut na
mangan min buwa' tiyanōm uk na? Atawa aa
bayi mag-ipat sapi' atawa kambing, 'nsa' niya'
baha' kapatut sigam ngallo' gatas min manga
hayōp iya ipat uk sigam hi'?
8 'Nsa' isab min addat tabi manusiya' sadja iya
pangalloan ta tau pasal kapatut ma manga aa
maghinang, sabab sali' du ma diyōm kitab.
9 Tasulat itu hi' asal ma diyōm Kitab Tawrat
bayi pamuwan uk Tuhan ma si Musa, uk na,
“Daa tambōlun bi bo' sapi' sabu na maggiling
payi”. In sara' ian tiyakdil uk Tuhan, 'nsa' pasal
manga sapi' hi' sadja.
10 Tiyuud kitabi iya pigkanyagōnan uk na,
iya poonan sara' siyulat ian. Paralilan ta ni
aa mag-araru maka aa mag-ani. Iya hangkan
sigam maghinang ma diyōm huma sabab niya'
hōwat sigam kabuwanan palsukuan min buwa'
na. Kami itu sali' dalil aa maghuma ian.
11 Bayi kami nganasihatan kaam lapal Tuhan,
sali' dalil bigi tiyanōm ma diyōm pikilan bi.
Hangkan kaam subay 'nsa' inu-inu bang kami
biyuwanan bahagi' min kaam.

12 Bang guru bi kasehean taga kapatut biyalan-
jaan uk bi, iya lagi' na kami itu patut du isab
biyalanjaan uk bi.

Suga' 'nsa' kami bayi mikibalanja' ma kaam
minsan niya' kapatut kami ngamu'. Gam peen
kami nandalan kasigpitan bo' supaya 'nsa' niya'
makaagpang lapal hap pasal si Almasi.
13 Katauhan bi asal, minsan manga aa maghi-
nang ma diyōm langgal pagkulbanan ma hi' ma
Awrusalam, min langgal hi' iya pangalloan sigam
kiyakan. Maka manga imam iya ngungsuran
sasumbayan pagkulban, bihagian du sigam isi
hayōp pagkulban hi'.
14 Damikkiyan na isab manga aa magnasihat
lapal hap, niya' panohoan si Panghu' Isa subay
sigam biyalanjaan uk sasuku magkahagad ma
lapal ian.

15 Suga' aku itu, minsan aku patut tōōd mik-
ibalanja' ma manga aa bayi panganasihatan ku,
'nsa' aku bayi mikibalanja' ma sayi-sayi. Maka
sulat iya sulatan ku kaam itu, 'nsa' balanja'
iya piyuhung uk ku hangkan siyulat uk ku.
Baya' lagi' aku matay dahu, bo' aku 'nsa' subay
mikibalanja' ma kaam. Sabab iya pagbantugan
ku in aku 'nsa' bayi mikibalanja'.
16 'Nsa' aku makajari magbantug pasal pag-
nasihat ku lapal hap, sabab hinang ku asal bayi
panohoan aku uk si Isa Almasi. Siya-siya du aku
bang 'nsa' pagnasihat ku lapal hap.
17 Bang bayi aku makapenean di ku maghinang
salaitu, patut du aku giyadjihan. Suga' 'nsa' min
baya' ku sadja, iya hangkan aku maghinang itu

hi', tiyuud bayi pingandōl uk Tuhan ma aku
hangkan niya' kawajib ku ngahinang itu hi'.
18 Manjari ayi pamayad ma aku? Kabayaran
du aku bang peen tapagnasihat ku lapal hap ma
'nsa' niya' bayad na, minsan niya' kapatut ku
biyalanjaan.
19 Kahawulaya aku magbayaan di ku, 'nsa'
aku banyaga' sayi-sayi. Suga' minsan salaihi',
magpabanyaga' aku di ku maghinang ni aa
kamemon supaya heka tabo ku mangandōl ma
si Isa.
20 Hangkan ko', bang aku palamud ni manga
bangsa Yahudi be'-bean ku addat sigam Yahudi,
bo' supaya sigam tabo ku mangandōl ma si Isa.
Minsan aku puwas na min sara' si Musa, iya
iyusul uk manga bangsa Yahudi, be' ku sadja
sataggōl ku ma diyōman manga bangsa Yahudi,
bo' sigam tabo ku mangandōl ma si Isa Almasi.
21 Damikkiyan na isab bang aku magbe' maka
manga aa 'nsa' bangsa Yahudi, 'nsa' na bean
ku sara' agama bangsa Yahudi. Iya bean ku
manga addat sigam bo' supaya sigam tabo ku
mangandōl ma si Isa. Suga' minsan 'nsa' bean
ku sara' agama bangsa Yahudi, masi du aku me'
ma sara' Tuhan sabab bean ku du panohoan si
Almasi.
22 Bang aku ganta' magbe' maka manga aa iya
'nsa' lagi' hōgōt pangandōl sigam tudju ni si Isa,
masali' aku di ku ni sigam bo' supaya sigam tabo
ku mangandōl tōōd. Manjari minsan ayi bangsa,
pasali' aku ni sigam bo' supaya niya' min sigam
kalappasan ma ayi-ayi hinang ku pamo-mohan
sigam mangandōl ma si Isa Almasi.

23 Hangkan salaihi' hinang ku supaya pasaplag
lapal hap pasal si Isa Almasi ni manga aa
kamemon, bo' aku isab palamud ni kahapan iya
tabe' ma lapal hap.

24 Katauhan bi du, bang aa magdagan-dagan
maglomba' heka aa pasōd, suga' dakayo' du iya
ngandaōg, bo' dakayo'-kayo' na du makasambut
kahapan iya pamuwan ni aa ngandaōg. Na,
kaam manga bean si Isa Almasi, sali' kaam dalil
manga aa maglomba' hi', iya magdagan-dagan
pakōsōg supaya ngandaōg. Hangkan na kaam
subay pakōsōg isab me' ma Tuhan bo' kaam
makasambut kahapan min iya ma sosongun.

25 Dalilun bi isab pakuwi-kuwihan manga aa
maglomba', hallian sigam ayi-ayi makalaat pa-
maranan sigam, bo' sigam makaraōg sampay
piehe. Iya pamahala' aa ngandaōg, siyangōnan
korona dawun kayu, iya lakkas lanōs. Suga'
kitabi mean si Isa piniyaan du kamehehan natas
ni kasaumulan, iya poon sabab in subay kitabi
'nsa' ngandulan baran tabi.

26 Hangkan aku itu, singōran ku aa maglomba'.
Tunggal du iya tudju ku bang harap ni paglomba'
ian, bo' taabut ku pagniyatan ku. Iya du isab
aku ma pagnasihat ku, singōran ku aa panday
magsuntuk, 'nsa' enot-enot panuntuk na bo'
supaya karaōg na.

27 Binsana' ku pamaranan ku, hati na patuwas
ku baran ku bo' 'nsa' diyulan napsu ku. Sabab
tiyāw aku siyulak uk Tuhan minsan aku bayi
makanasihat lapal na ma aa kasehean.

10

Bandaan pasal manga tau-tau iya pigtuhanan uk aa

1 Na, manga dawuranakan ku, paintōman ta
kaam pasal bayi kalabayan uk pangkat tabi
Yahudi ma waktu kapame' sigam ma si Musa
ma masa awwal hi'. Bayi sigam kalambungan
kamemon uk gabun, tanda' in sigam ma diyōm
pasindungan Tuhan. Bayi sigam pauntas tudju
ni dambiya' sallang, iya iyōnan Sallang-pula ma
'nsa' niya' bayi makamula ma sigam.
2 Iya dalil na, sali' sigam tapandi ma diyōm
gabun maka ma diyōm sallang hi', in sigam me'
ma si Musa.
3 Sigam kamemon bayi makakakan kiyakan
bayi pamuwan uk Tuhan.
4 Inum isab uk sigam bohe' bayi pamuwan uk
Tuhan, sabab kamemon sigam bayi makapang-
inum bohe' bayi paluwas min batu. Bo' batu ian,
bang siyayu tōōd hati na, iya na hi' si Almasi, iya
bayi sehe' sigam ma palangnganan.
5 Suga' minsan salaihi' iya tabang Tuhan ma
sigam, 'nsa' kasulutan atay Tuhan ma kahekahan
sigam hi', hangkan sigam piyatay kanat ma lahat
de bayi palabayan sigam.
6 Na, iya bayi pitakka ni bangsa Israil hi'
subay pamintangan tabi bo' supaya kitabi 'nsa'
makasingōd ni sigam hi' nganapsuhan laat,
7 atawa numba ni tau-tau sali' sigam kasehean
ma bayi masa hi'. Tasulat asal ma diyōm kitab
pasal bayi kahinangan sigam hi', uk na, “Manga
aa ian bayi ningko' magjamuhan pamehe ni
tau-tau iya pagtuhanan sigam. Puwas hi',

magtanggehan sigam mag-iluk maka maghinang
kalaatan.”
8 Wajib kitabi daa maghinang kalaatan danda
maka lalla, sali' bayi tahinang uk kasehean. Ma
sabab paghinang sigam salaihi', iya hangkan
niya' min sigam labi duwampu' maka tallu ngibu
puhu' matay ma diyōm da 'llaw du.
9 Daa na tōōd kitabi nulayan kōsōg Tuhan.
Niya' isab min ka'mbo'-mboan tabi bayi makahi-
nang salaihi' ma masa awwal hi', bo' heka sigam
bayi matay uk manga so.
10 Daa isab pagdubdubin bi Tuhan ma sabab
ayi-ayi pamabōtang ma kaam uk na, sali' bayi
tahinang uk kasehean ma masa hi', hangkan
sigam bayi piyatay uk malaikat iya mo kamatay.
11 Na, hangkan pabōtang manga pakarad-
jaan ian ma diyataan sigam, supaya mamintang
manga aa ma tahun damuwi itu. Tasulat isab
ma diyōm kitab bo' supaya kitabi 'nsa' ngahinang
salaihi', sabab song kiyamat na dunya.
12 Hangkan ko' bang niya' aa ma diyōman bi
iyu mikilan di na in iman na hōgōt kono', aa
ian subay kamaya'-maya' tōōd bo' 'nsa' tabo-bo
uk sasat ngahinang dusa.
13 Kamemon sasat-manasat iya kalabayan bi
'nsa' du magbidda' maka sasat iya mawumu
kalabayan uk bangsa manusiya'. Suga' ka-
pangandōlan du Tuhan, hangkan kaam 'nsa'
pisaran uk na siyasat bang 'nsa' kasandalan bi.
Sabab bang kaam pitakkahan sasat umay-umay
biyuwanan du kaam kōsōg uk Tuhan ma waktu
kasasat bi hi' bo' kaam makasandal, bo' minnihi'
niya' kapuwasan bi.

14 Hangkan na, manga bagay ku kalasahan ku,
daa tōōd kaam palamud numba ni manga tau-
tau.
15 Hap du kok bi, hangkan uk ku ma kaam,
dōngdōngin bi bissala ku itu bang bannal atawa
'nsa'.
16 Bang kitabi magtipun ma pangintōman ka-
matay si Panghu' Isa, nginum kitabi min diyōm
sawan iya pagsukulan tabi ni Tuhan. Tanda'
saksi' ko' ian in kitabi magdakayo' maka si
Almasi ma sabab laha' na min iya bayi matay
hi'. Damikkiyan na isab tinapay iya pagbahagian
tabi, kakan tabi tinapay ian tanda' in kitabi
magdakayo' taga lamud ma baran si Almasi.
17 Sabab dakayo' du tinapay iya pagbahagian
tabi kamemon, hangkan kitabi, minsan heka,
sali' dalil ginhawa-baran dakayo' du.

18 'Ndaun bi addat bangsa Israil hi'. Sasuku
sigam mangan min bayi pangungsud ni Tuhan,
makalamud isab magtaat ni Tuhan.
19 Na, 'nsa' uk ku niya' barakat ma ayi-ayi
pangungsud ni tau-tau, atawa niya' kallum ma
tau-tau iya pangungsuran hi'.
20 'Nsa'. Suga' iya uk ku, in sasumbayan
tiyukbal uk manga aa ni tau-tau, tiyukbal uk
sigam ni manga sayitan, 'nsa' ni Tuhan. Maka
'nsa' aku baya' in kaam makalamud ni manga
bangsa sayitan.
21 Bang kaam ganta' magtipun mangan maka
nginum pangintōman bi si Panghu' Isa, 'nsa'
kaam makajari palamud isab mangan maka
nginum min bayi pangungsud ni manga sayitan.
22 Duwal baha' kabayaan bi nunggud kaam ma

Tuhan maghinang salaihi'. Kōsōg baha' kaam min iya?

23 Niya' manga aa halling, uk sigam, “Makajari kita ngahinang ayi-ayi kabayaan ta.” Bannal ko' ian, suga' niya' 'nsa' makahap ma kitabi. Aho', makajari kita ngahinang ayi-ayi, suga' niya' hinang 'nsa' makasong pangandōl ta ni Tuhan.

24 Daa sadja kannal ta baran ta, subay pagkanyagōnan ta du isab kahapan sehe' ta.

25 Makajari kaam mangan sumbayan ayi-ayi iya diyagang ma tabu', minsan 'nsa' tīyaw bi bang ian bayi pag-ungsud ni tau-tau. 'Nsa' du niya' dusa bi mangan.

26 Sabab tasulat asal ma diyōm kitab, uk na, “In dunya itu maka kakaya'-kayaan na, Tuhan iya dapu na.”

27 Bang sawupama niya' aa 'nsa' magkahagad ma si Isa noho' kaam mangan ma luma' na, bo' kaam baya' pahi', makajari kaam mangan ayi-ayi pangalabōt kaam, minsan 'nsa' tīyaw bi bang bayi pag-ungsuran atawa 'nsa'. 'Nsa' du niya' dusa bi mangan.

28-29 Suga' bang niya' ganta' maan kaam in kiyakan ian bayi pag-ungsud ni tau-tau, na, daa kakanun bi, ma sabab aa bayi ma'-maan kaam hi'. Kalu-kalu uk na in kaam taga dusa bang kaam mangan ihi' hi'. Jari itu, bang pag'nda' na ni kaam mangan hi', sasaw diyōm pikilan na minsan 'nsa' niya' kasasawan bi. Kalu niya' maiyu tīyaw, uk na, “Angay aku subay tiyaggahan mangan ayi-ayi ma sawukat niya' aa dakayo' luhay sasaw pikilan na?

30 Angay aku subay siyaway ma ayi-ayi kiyakan
uk ku, bang bayi ihi' hi' bayi pagsukulan ku ni
Tuhan?”
31 Na, iya na itu panambung ku ma aa niyaw
ian. Ayi-ayi hinang bi, uk ku, ayi-ayi na kiyakan
uk bi, ayi-ayi na inum uk bi, subay hinang ian
makapamehe ni Tuhan.
32 Iya addat-tabiat bi subay hap sadja. Ayi-
ayi hinang bi subay 'nsa' niya' nasaw minsan
sayi-sayi, manga bangsa Yahudi, minsan manga
bangsa 'nsa' Yahudi, atawa manga pagkahi bi
ummat Tuhan.
33 Bein bi aku itu sabab tuyuan ku sulut ku
manga aa kamemon ma ayi-ayi kahinangan ku.
'Nsa' kahapan baran ku iya kannal ku, suga'
kahapan manga aa kamemon, bang peen sigam
lappasan min paldusahan sigam.

11

1 Manjari singōrin bi aku sali' pagsingōd ku ni
si Almasi.

Pasal pagturung bang magsambahayang

2 Sanglitan ta kaam sabab taintōm bi sadja aku
sakahaba' waktu, maka sabab binean uk bi na
peen pandu' bayi pasampay ku ni kaam.
3 Suga' niya' lagi' kabayaan ku subay tahati
bi. Iya na itu: si Isa Almasi iya pagmakokan
manga lalla kamemon, bo' lalla iya pagmakokan
manga kahandahan sigam, maka Tuhan iya
pagmakokan si Almasi.
4 Bang kaam magtipun dajamaahan maghi-
nang ni Tuhan, bo' niya' lalla nambahayang
atawa maluwas lapal min Tuhan, bang iya ganta'

tiyurungan uk na kok na, 'nsa' pig-addatan uk na
si Almasi iya pagmakokan na.
5 Suga' bang danda iya nambahayang atawa
maluwas lapal min Tuhan ma diyōm pagtipunan
bi, bo' 'nsa' tiyurungan uk na kok na, 'nsa' pig-
addatan uk na halla na iya pagmakokan na.
Danda ian 'nsa' du magbidda' maka danda bayi
biyagōngan kok na.
6 Bang danda 'nsa' tōōd nambunan kok na ma
diyōm pagtipunan bi, subay iya magpagunting
puut. Suga', pagka makaiya'-iya' bang danda
biyagōngan atawa pipuut buun na, subay iya
magturungan kok na.
7 Suga' lalla iya 'nsa' patut magturungan kok
na sabab lalla iya pimanjari pamandōgahan
kamehehan maka kajarihan Tuhan. Suga' danda
iya pamandōgahan kamehehan lalla,
8 sabab lalla iya bayi pimanjari dahu uk Tuhan.
'Nsa' lalla iya pimanjari min baran danda, suga'
danda iya pimanjari min baran lalla.
9 Maka 'nsa' lalla iya pimanjari para ma danda,
suga' danda iya pimanjari pamasehe' ma lalla.
10 Hangkan danda subay magturung, tanda'
saksi' ma manga malaikat in iya kapagbayaan uk
halla na.

11 Suga' minsan salaihi', bang kitabi ma
diyōman si Isa 'nsa' manjari bang hal lalla sadja
atawa hal danda sadja. Subay sigam magtabang-
tabang magdanda-maglalla.
12 Danda iya pimanjari min baran lalla awwal
tagna', suga' salay'an lalla iyanakan du uk danda.
Maka min Tuhan asal ayi-ayi kamemon.

13 Na, kaam iya ngandōngdōngan di bi: patut
baha' bang danda nambahayang ma diyōm
pagtipunan bi, ma 'nsa' magturung?
14 Katauhan bi, sataggōl min katagna'
makaiya'-iya' asal bang lalla taha' buun na,
15 suga' bang danda taha' buun na makamanis
du ma iya. Kaniyaan iya buun taha' patambun
kok na.
16 Na, bang niya' maiyu baya' nganjawab
pasal ian hi', iya itu panambung ku ma iya:
'nsa' niya' kalangnganan saddi ma kami maka
ma manga jamaa Tuhan maingga-maingga lahat
bang magtipun nambahayang.

Pangintōman kamatay si Panghu' Isa

17 Niya' lagi' saddi panohoan ku ni kaam, suga'
'nsa' na kaam sanglitan ku sabab bang kaam
magtipun-tipun nambahayang makalanggal du
kaam kalaatan, 'nsa' kahapan.
18 Kaisa na itu hi', makake aku haka in kaam
kono' magsulang bang kaam magtipun-tipun. In
haka ian taga bannal na bang ma aku.
19 Niya' du kaam duwa mahagi' ma diyōman bi.
Patut na du salaihi', sabab bang bayi 'nsa' piniya',
'nsa' bayi tasilang bang sayi kaam makasulut
atay Tuhan.
20 Bang kaam magtipun mangan pangintōman
kamatay si Panghu' Isa, sali' 'nsa' si Panghu' Isa
iya taintōm bi.
21 Sabab niya' min kaam parahu mangan
kiyakan bayi bo bi, bo' 'nsa' kapinan bi sehe'
bi. Jari na niya' min kaam giyōtas, maka niya'
maglangohan sabab makalandu' iya inum na.

22 Angay baha'! 'Nsa' niya' luma' bi paman-
ganan bi dahu? Atawa kabayaan bi tōōd subay
pakaiya' uk bi manga pagkahi bi jamaa Tuhan,
maka mareyo' kaam manga sehe' bi aa miskin?
Angay subay salaingga halling ku ma kaam ma
pasal hinang bi salaihi'! Baya' kaam sanglitan ku
baha'? 'Nsa' du kaam patut siyanglitan.
23 Iya pandu' bayi pisampay ma aku uk si
Panghu' Isa, iya na hi' bayi pamandu' ku ma
kaam. Si Panghu' Isa, ma sangōm iya bayi
kapanipu ma iya ni manga banta na, bayi iya
makapagsawu maka manga mulid na. Bayi iya
ngallo' tinapay,
24 puwas peen pagsukulan na ni Tuhan bayi
pigbahagi'-bahagi' uk na. Bo' uk na ni manga
mulid na, “Tinapay itu, iya na itu baran ku,
pamalilla' ku ni kamatay ma sabab bi. Mangan
kaam tinapay itu pangintōman bi ma aku.”
25 Damikkiyan na isab inuman. Ubus peen uk
sigam mangan, killo' in sawan uk si Isa. Uk na,
“In inuman itu paltandaan ma tatuman uk laha'
ku iya pagsulutan bahu iya bayi panganjanji'
uk Tuhan ma kaam. Sakahaba' kaam nginum
salaitu subay aku intōm bi.”
26 Aturan na, sakahaba' kaam mangan salaitu
min tinapay sampay nginum salaitu min sawan
pamanda' uk bi in kamatay si Isa, sampay taabut
waktu kabayik na paitu.
27 Hangkan ko', sayi-sayi mangan tinapay
salaitu maka nginum salaitu min sawan ma 'nsa'
bōntōl atay na tudju ni si Panghu' Isa, aa ian
kabōtangan dusa du sabab 'nsa' pig-addatan uk
na baran si Panghu' Isa sampay laha' na.

28 Hangkan na, bang kaam magtipun nam-
ba-hayang subay kaam ngaliling di bi bang niya'
laat bi, bo' iyampa kaam mangan tinapay maka
nginum min sawan.
29 Sabab sayi-sayi mangan atawa nginum ma
'nsa' tasayu na baran si Panghu' Isa bang ayi hati
na, matakkahan iya di na ni hukuman Tuhan
pagka salaihi' pamangan na maka panginum na.
30 Iya na hi' poon na hangkan heka ma
diyōman bi iyu magkalammahan, maka saki,
maka niya' isab matay magtuwi.
31 Bang kitabi ganta' ngaliling baran ta dahu
'nsa' du kitabi tawwa' hukuman.
32 Suga' iya hangkan kitabi hiyukum maka
binsana' uk si Panghu' Isa buttihi', bo' supaya
kitabi 'nsa' pitakkahan hukuman nalka' magbe'
maka manga aa iya 'nsa' me' ma Tuhan.
33 Jari itu, manga dawuranakan ku, bang
kaam magtipun mangan pangintōman kamatay
si Panghu' Isa, agad-agarin bi dahu manga kase-
hean bi.
34 Bang niya' min kaam giyōtas subay iya
mangan dahu ma luma' na, bo' kaam 'nsa'
tikkahan hukuman Tuhan bang kaam magtipun.
Na, in pasal manga palkala' kasehean bayi tīyaw
uk bi, subay na aku maiyu bo' iyampa kaam
panduan ku.

12

Manga kapandayan pamuwan uk Nyawa Tuhan

1 Na, manga dawuranakan ku, iya tīyaw
bi pasal kapandayan iya pamuwan kitabi uk

Nyawa Tuhan: baya' aku mahatihan kaam bo'
supaya katauhan bi.
2 Taintōm bi bayi dahu, ma waktu 'nsa' le'
kaam bayi makabe' ma si Isa, tabo-bo sadja
kaam uk manga ibilis maghinang ni manga
pagtuhanan 'nsa' niya' kallum na.
3 Baya' aku subay katauhan bi, bang aa kapag-
bayaan uk Nyawa Tuhan 'nsa' iya makapahalling
pangkal ma si Isa. 'Nsa' isab niya' makapagsa-
bannal in si Isa pagpanghuan na bang 'nsa' min
Nyawa Tuhan.

4 Na, in kapandayan min Nyawa Tuhan itu
ginisan du, bo' peen dakayo' du Nyawa Tuhan
iya muwan.
5 Ginisan isab manga hinang panabang tabi ma
pagkahi tabi, suga' tunggal du si Panghu' Isa iya
paghinangan tabi.
6 Ginisan iya bohan hinang tabi dakayo' ni
dakayo' suga' dakayo' du Tuhan iya muwan tau
bo' supaya tahinang tabi ayi-ayi bayi pamahi-
nang ma kitabi.
7 Kitabi manga me'-mean si Isa Almasi
kamemon, pigtōpōd-tōpōran kitabi tanda' in
Nyawa Tuhan pabōtang asal ma diyōm atay
tabi, bo' supaya niya' pamohan tabi kahapan ni
kamemon.
8 Niya' manga aa kabuwanan kapandayan
uk Nyawa Sutsi mahati pandu' lōm, niya' isab
kabuwanan kapandayan maluwas pangatauhan.
9 Tunggal du Nyawa Tuhan iya muwan
manga kapandayan itu, 'nsa' niya' saddi. Niya'
kabuwanan uk na pangandōl kōsōg tōōd, maka

niya' kabuwanan kapandayan magpakauli' ma
manga saki.
10 Niya' aa kabuwanan barakat bo' tahinang na
manga hinang barakatan, niya' isab kabuwanan
kapandayan uk Nyawa Tuhan missala lapal
Tuhan, maka niya' aa kasehean kabuwanan
pangatauhan nilang manga kapandayan aa bang
min Nyawa Tuhan atawa min saddihan. Niya'
aa kabuwanan kapandayan makabissala manga
bissala saddi, iya 'nsa' tasabut na, maka niya'
isab kabuwanan pangatauhan magpahati bang
ayi bayi bissala ian.
11 Suga' tunggal du Nyawa Tuhan iya magk-
abayaan muwan manga kapandayan itu pama-
suku' maka pamuwan na ma manusiya' dakayo'
ni dakayo'.

Baran aa pamaralilan

12 Kitabi manga mean si Almasi sali' dalil
ginhawa-baran dakayo' du, bo' heka kalangka-
pan na kaginis-ginisan. Suga' minsan heka
pagdayaw na, dakayo' du baran tibuuk.
13 Sabab kitabi, manga bangsa Yahudi maka
'nsa' Yahudi, banyaga' maka 'nsa' banyaga', bayi
piyandi min Nyawa Tuhan dakayo'-kayo', pipag-
dakayo' sali' dalil baran tibuuk. Pisangōnan
kitabi Nyawa Tuhan sali'-sali'.
14 Na, in ginhawa-baran itu bang diyalil, 'nsa'
hal daginis du iya pagdayaw na. Ginisan asal
pagdayaw na.
15 Bang sawupama halling nayi', uk na, “Aku
itu 'nsa' suku' ma baran itu, sabab 'nsa' aku

tangan.” Asal minsan salaingga halling na, in iya
suku' ma baran du.
16 Iya du isab bang tainga iya halling, uk na,
“'Nsa' aku suku' ma baran itu sabab 'nsa' aku
mata,” masi du iya suku' ma baran ian.
17 Bang bayi mata lallun katibuukan baran aa,
salaingga bo' iya makake? Bang bayi tainga
lallun, salaingga bo' iya makahamut?
18 Suga' iya bannal na, pimanjari uk Tuhan
ginisan pagdayawan baran ta kamemon, hiyatul
uk na ma sali' asal kabayaan na.
19 'Nsa' taōnan baran bang mata lallun atawa
tainga lallun.
20 Bang sayuhun heka ginisan pagdayaw, suga'
dakayo' du baran.

21 Hangkan 'nsa' makajari bang ganta' halling
mata ni tangan, uk na, “'Nsa' niya' kagunahan
nu ma aku.” Damikkiyan isab 'nsa' makajari
bang kok halling ni nayi' uk na, “'Nsa' du niya'
kagunahan bi ma aku.”
22 Sabab iya bannal na, in manga pagdayaw
baran ta iya uk ta kulang kōsōg na, niya' sadja
kagunahan na mehe.
23 Manga pagdayaw baran ta iya uk ta diki'
du kagunahan na, iya na hi' asal ayaran ta tōōd
pahap. Manga pagdayaw iya 'nsa' hap inda', asal
pasammekan ta pahap,
24 bo' manga pagdayaw ta hap dagbōs na,
minsan 'nsa' pihap. Tuhan iya bayi ngahinang
baran ta itu maka kabōtangan na bo' supaya
ayaran ta tōōd manga pagdayaw na iya wajib
iyayaran.

25 Manjari 'nsa' niya' palsaggaan ma diyōm
ginhawa-baran ta itu sabab magtabang-tiyabang
manga pagdayaw na kamemon.
26 Bang kapaddian pagdayaw baran ta
dakayo', magtuwi tananam uk manga pagdayaw
kamemon. Damikkiyan na isab bang niya'
pagdayaw ta dakayo' siyanglitan, kiyōgan du
baran ta kamemon.
27 Iya na itu hati na bayi pamaralil ku ian:
kaam manga jamaa si Almasi sali' dalil ginhawa-
baran na, maka kaam dakayo' pa dakayo' sali'
pagdayaw na kaginis-ginisan.
28 Jari Tuhan iya mabōtang kamemon ma
diyōman tabi manga kajamaahan si Isa Almasi.
Kaisa, niya' manga aa kawakilan uk na mag-
pamahalayak lapal hap pasal si Isa Almasi,
karuwan na, niya' aa kabuwanan kapandayan
maluwas maka mahati lapal Tuhan, katallu na,
niya' manga aa kabuwanan kapandayan mag-
pandu'. Puwas hi' niya' kabuwanan kapandayan
ngahinang manga hinang kawasahan, bo' pa-
sunu' aa kabuwanan barakat magpakauli' na
manga saki, maka niya' kabuwanan kapandayan
nabang ma manga sehe' na. Niya' kabuwanan
kapandayan malangngan hinang manga aa kase-
hean, maka niya' isab kabuwanan kapandayan
missala ma bahasa 'nsa' tasabut sigam.
29 'Nsa' aa kamemon iya kawakilan ian. Iya
siyoho' magnasihat 'nsa' kamemon. 'Nsa' aa
kamemon iya kabuwanan kapandayan maghi-
nang manga hinang kawasahan,
30 atawa magpakauli' saki, atawa magbissala
ma bahasa 'nsa' tasabut sigam, atawa mahati

bang ayi bissala ian.
31 Tuyuin bi kapandayan iya kagunahan tōōd.
Suga' niya' lagi' palabi tōōd min kapandayan
iyu kamemon, hati na lasa ta ma kasehean ta.

13

Pasal lasa

1 Minsan aku sawupama taga kapandayan
missala manga bahasa manusiya' kamemon,
sampay bahasa malaikat, 'nsa' du niya' pus na
bang aku 'nsa' lasa. Maka kapandayan ku hi' sali'
halling agung ngulenseng, atawa mital pippōk
kabisu.
2 Minsan aku taga kapandayan maluwas lapal
luwas bayi min Tuhan, maka minsan tahati
ku ayi-ayi bayi tiyawu' uk Tuhan, minsan isab
hōgōt pangandōl ku tudju ni Tuhan bang aku
makapakallo' bud min bayi kabōtangan na, bang
'nsa' du niya' lasa ku ma pagkahi ku 'nsa' du niya'
kapusan ku.
3 Minsan sawupama panarakka ku alta' ku
kamemon ma manga aa miskin, maka minsan
paglilla' ku baran ku tiyutung ma sabab si Isa,
bang 'nsa' du niya' lasa ku ma pagkahi ku 'nsa'
du niya' pahala' ku.
4 Bang kita ganta' lasa ma pagkahi ta subay
sigam taiman ta. Maase' sadja kita. 'Nsa' kita
ngalindi, 'nsa' langkaw pangatayan ta, 'nsa' kita
magmalangkaw.
5 Bang kita lasa ma sehe' ta mag-addat du isab
kita ma sigam, 'nsa' kita mangannal ma baran ta
sadja, maka 'nsa' kita bingis. 'Nsa' isab kita nawu'
kalaatan ma diyōm atay ta.

6 Bang kita lasa 'nsa' kita kahapan ma aa
maghinang laat, suga' kahapan kita ma kasaban-
nalan.
7 Bang kita lasa 'nsa' kita siyumu ngimanan
sehe' ta. Tattap du kita mangandōl, maka
ngahōwat maka imanan uk ta ayi-ayi peen.
8 Lasa itu natas ni kasaumulan, suga' palabay
sadja manga kapandayan, minsan kapandayan
maluwas lapal bayi min Tuhan, atawa kapan-
dayan missala manga bahasa 'nsa' tasabut. Iya
du isab bang kita kabuwanan pangatauhan lōm,
palabay du isab.
9 Sabab minsan salaingga pangatauhan ta,
minsan salaingga kapandayan ta magpaluwas
lapal min Tuhan, taga kulang du.
10 Suga' bang tatuman na manga maksud
Tuhan palabay du manga kapandayan taga ku-
lang ian.
11 Aku itu, ma waktu bayi kaonde'-onde' ku,
palangay onde' asal halling ku maka pamikil ku
maka akkal ku. Suga' buttihi', pagka aku sangpōt
na, bayi na libbahan uk ku palangay kaonde'-
onde' ku.
12 Iya tau ta buttihi' sali' dalil aa nganda' ni
diyōm samin gabuk, sabab lapōng lagi' pakasayu
ta ma Tuhan. Suga' ma 'llaw sosongun ian mag-
alōp du kita maka iya. Kulang lagi' tau ku pasal
Tuhan buttihi', suga' jukup du pakatau ku ma iya
ma sosongun, sali' pakatau Tuhan asal ma aku.
13 Manjari pangandōl ta maka pangahōwat ta
ni Tuhan, maka lasa ta ni iya sampay ni sehe' ta,
natas katallu itu sampay ni kasaumulan. Suga'
ma diyōm tallu itu lasa iya hap tōōd.

14

Manga kapandayan pamuwan uk Nyawa Tuhan

1 Manjari lasa iya subay tuyuan bi tōōd.
Tuyuin bi isab manga kapandayan min Nyawa
Tuhan, iya labi na kapandayan magpaluwas
lapal bayi min Tuhan.
2 Bang aa kabuwanan kapandayan missala
manga bahasa 'nsa' tasabut uk kahekahan,
Tuhan du iya pamissalahan na, 'nsa' pagkahi
na manusiya'. Sabab na 'nsa' niya' manusiya'
makahati ma iya. Pibissala iya uk Nyawa Tuhan
suga' sali' limbuhan panghati na sabab 'nsa' niya'
makahati ma iya.
3 Suga' bang aa maluwas lapal bayi min Tuhan,
manga pagkahi na manusiya' iya pamissalahan
na hangkan sigam kabuwanan tatabangan maka
kakōsōgan iman, maka kasannangan atay sigam.
4 Bang aa ganta' missala ma manga bahasa
'nsa' tasabut, makapakōsōg iya iman baran na
sadja, suga' bang aa maluwas lapal bayi min
Tuhan makapakōsōg iya iman manga jamaa si
Isa may'an kamemon.
5 Baya' du aku bang kaam kamemon iyu
makabissala ma manga bahasa 'nsa' tasabut
uk kahekahan, suga' labi lagi' hap bang kaam
kamemon kabuwanan kapandayan bo' kaam
makapaluwas lapal bayi min Tuhan. Sabab
bang aa tau mapaluwas lapal bayi min Tuhan,
mehe lagi' kagunahan na min aa missala bahasa
saddi, iya 'nsa' tasabut. Suga' taga kagunahan
du isab manga bahasa 'nsa' tasabut basta niya'

du may'an aa tau magpahati bo' supaya iya
makapahōgōt iman manga jamaa kamemon.
6 Manga dawuranakan ku, bang aku ganta'
paiyu ni kaam, bo' aku missalahan kaam ma
bahasa saddi iya 'nsa' tasabut bi, ayi kagunahan
na? 'Nsa' du niya'. Iya sadja makahap ma kaam
bang kaam bohan ku lapal bayi pamatau ma aku
uk Tuhan, atawa pangatauhan, atawa nasihat
bayi min Tuhan, atawa bang kaam panduan ku.

7 Dalilun bi pulaw atawa biyula bang pihalling.
'Nsa' kahangpasan batbatan na bang 'nsa' hang-
pas halling na.
8 Iya du isab bang aa mahalling tiyup-tiyup
pamasakap manga sundalu, bang 'nsa' hangpas
halling na 'nsa' du niya' sundalu magsakap.
9 Damikkiyan na ma kaam, bang 'nsa' hangpas
bissala bi 'nsa' niya' makahangpas iya bang ayi
hatihan na. Missala du kaam, suga' tabo sadja
paleng uk baliyu.
10 Heka ginisan bahasa ma diyōm dunya itu,
taga hatihan kamemon.
11 Suga' bang niya' aa ganta' halling ni aku bo'
'nsa' tasabut ku bahasa na, aku maka aa ian sali'
bangsa magsaddi sabab 'nsa' kami maghati.
12 Na kaam iyu, pagka kaam tuyu' kabuwanan
kapandayan uk Nyawa Tuhan, subay paggu-
nahun bi tōōd iya kapandayan hap pamahōgōt
pangandōl manga jamaa iya magtipun ma ka-
maiyuhan bi.

13 Hangkan ko' bang aa makapamissala ma
manga bahasa saddi iya 'nsa' tasabut uk ka-
hekahan, subay iya ngamu'-ngamu' ni Tuhan bo'

kabuwanan kapandayan magpahati ayi-ayi bayi
bissala uk na.
14 Sabab bang aku ganta' nambahayang ma
bahasa 'nsa' tasabut ku, nambahayang du aku
min diyōm atay ku suga' 'nsa' du tabo akkal-
pikilan ku.
15 Na, ayi subay hinang ku? Nambahayang
du aku min diyōm pangatayan ku maka bahasa
'nsa' tasabut ku. Nambung isab aku min akkal-
pikilan ku maka bahasa tasabut uk manga aa.
Damikkiyan na isab bang aku ngalang pamudji
ku Tuhan, ngalang du aku min diyōm pan-
gatayan ku maka min akkal-pikilan ku.
16 Bang kaam ganta' magsukul ni Tuhan min
diyōm pangatayan bi sadja, bo' 'nsa' kahang-
pasan uk manga jamaa kasehean ma pagtipunan
bi, salaingga uk sigam makaaho' ma pagsukul bi
iyu?
17 Minsan hap bohan pagsukul bi 'nsa' du
makahap pangandōl kasehean bi sabab 'nsa'
tahati.

18 Magsukul aku ni Tuhan in aku kabuwanan
kapandayan missala manga bahasa 'nsa' tasabut
uk kahekahan, labi lagi' min kaam kamemon.
19 Suga' bang aku ma diyōm pagtipunan jamaa
baya' lagi' aku halling manga lima kabtang sadja
basta tahati uk manga jamaa ian, daa sadja
laksaan kabtangan bahasa ma 'nsa' tasabut.

20 Manga dawuranakan ku, daa saliun bi akkal-
pamikil onde'-onde'. Bang takdil ni addat-tabiat
bi subay kaam pigsali' ni manga onde'-onde' diki'
tōōd iya 'nsa' panday ngahinang laat, suga' bang

takdil ni pamikil bi pasal ginisan kapandayan hi',
subay kaam sangpōt.
21 Tasulat ma diyōm kitab iya bayi pamissala
Tuhan ma bangsa Israil, uk na.
“Kaam manga aa ku ian, uk Tuhan,
Niya' soho' ku bangsa saddi missala ni kaam,
Aa missala manga bahasa saddi.
Minsan sigam iya malatun lapal ku ni kaam,
'Nsa' du aku iyasip uk bi.”
22 Manjari, iya kapandayan missala manga ba-
hasa saddi tanda' ko' hi' pamanda' ni manga aa
'nsa' magkahagad ma si Isa. 'Nsa' tanda' ma
manga aa magkahagad. Suga' iya kapandayan
magpaluwas lapal bayi min Tuhan, iya na hi'
tanda' pamanda' kawasa Tuhan ni manga aa
magkahagad, 'nsa' tanda' para ma manga aa iya
'nsa' magkahagad.
23 Hangkan ko', bang kaam ganta' magtipun
dajamaahan kamemon, bo' niya' pasōd paiyu
sali' aa 'nsa' tau atawa aa 'nsa' magkahagad, bo'
take kaam uk sigam magbissala lullun ma manga
bahasa 'nsa' tasabut, tantu kaam bista uk sigam
aa belaw.
24 Malayingkan bang kaam kamemon iyu
maluwas lapal bayi min Tuhan, bo' niya' pasōd
ni pagtipunan bi aa 'nsa' tau, atawa 'nsa' magka-
hagad, makatau du sigam in iya taga dusa ma
sabab lapal Tuhan iya paluwas bi. Pagtake na
ma bissala bi, tasayu na du in manga dusa na
ian tōp subay binsana'.
25 Paluwas manga pikilan na bayi limbuhan na
bo' iya tabo pasujud sadja mangarap ni Tuhan.

Magpasabannal iya, uk na, “Magkahagad na aku,
iyu du Tuhan ma diyōman bi.”

Pasal pagpatuntul ma pagsambahayang

26 Manjari itu, manga dawuranakan ku, iya na
itu hatulan na tōōd: bang kaam manga jamaa si
Isa Almasi magtipun maghinang ni Tuhan, hap
bang niya' iyu ngalang pamudji bi ni Tuhan,
maka bang niya' magpandu' ma kasehean, bo'
niya' isab maluwas lapal bayi pamatau iya uk
Tuhan. Hap bang niya' missala ma bahasa saddi
iya 'nsa' tahati uk kahekahan, bo' niya' isab
magpahati bang ayi iya bissala ma bahasa saddi
ian. Kamemon hinang bi sabu bi magtipun
subay pamahōgōt pangandōl bi ma si Isa Almasi.
27 Bang niya' iyu baya' missala ma ba-
hasa 'nsa' tasabut uk kahekahan, sarang-sarang
bang duwangan atawa tallungan sadja missala
magganti'-ganti'. Maka subay niya' magpahati
iya bayi bissala uk sigam hi'.
28 Bang sawupama 'nsa' niya' maiyu aa tau
magpahati, daa na sigam missala ma manga
bahasa saddi maiyu diyōm pagtipunan bi. Maka-
jari bang aa missalahan di na maka ni Tuhan.
29 Damikkiyan na bang niya' maiyu baya'
maluwas lapal bayi min Tuhan, sarang-sarang
isab bang duwangan atawa tallungan iya missala
magganti'-ganti'. Jari manga aa kasehean subay
ngandōngdōng bang bissala ian bannal bayi min
Tuhan.
30 Suga' bang niya' aa piniyaan lapal min
Tuhan sabu na pake-ke ma kasehean, subay

parōhōng aa iya missala ma waktu hi' bo'
pasalle' na aa dakayo' iya kaniyaan lapal hi'.
31 Kaam kamemon makajari kaam magsalle'-
salle' maluwas lapal bayi min Tuhan, bo' supaya
kapanduan kamemon supaya pahōgōt ma atay
sigam.
32 Bang aa kabuwanan kapandayan maluwas
lapal bayi min Tuhan, subay iya iya magbaya'
maluwas maka 'nsa'.
33 'Nsa' baya' Tuhan bang sasaw pagtipunan
tabi. Iya kabayaan na in panambahayang bi
subay untul maka sannang.

Iya addat pagtipunan uk manga jamaa si Isa
Almasi ma kalahat-lahatan,
34 manga danda subay patammun sabu sigam
magtipun nambahayang. 'Nsa' sigam maka-
jari palamud magsual maka manga lalla sabab
uk sara' Yahudi, “'Nsa' manjari bang danda
palangkaw min lalla.”
35 Bang niya' tiyau uk sigam subay halla sigam
iya tīyawan uk sigam pagtakka ni luma', sabab
makaiya'-iya' bang danda palamud magtiyaw-
tiyaw ma diyōm pagtipunan bi manga jamaa si
Isa Almasi.

36 Marayi' 'nsa' kaam me' ma bayi uk ku hi'.
Angay baha'? Kaba' bi baha' min kaam sadja
manga aa Kurintu iyu bayi paluwasan lapal
Tuhan? Atawa kaam sadja baha' iya pikehan
lapal Tuhan?
37 Bang niya' aa maiyu halling in iya
kabuwanan kapandayan maluwas lapal bayi
min Tuhan, atawa niya' kapandayan saddi bayi

tiyulun ma iya uk Nyawa Tuhan, subay tau na in
sulat ku itu panohoan si Panghu' Isa du.
38 Suga' bang aa iyu 'nsa' ngasip ma bayi ba'-ba'
ku hi', subay daa asipun bi.
39 Manjari, manga dawuranakan ku, subay
tuyuin bi tōōd kapandayan magpaluwas lapal
bayi min Tuhan. Suga' bang niya' baya' missala
ma manga bahasa 'nsa' tasabut uk kahekahan,
daa lāngun bi.
40 Ayi-ayi kahinangan bi ma waktu kapagtipun
bi subay hatul maka untul.

15

Pasal kallum si Almasi pabayik

1 Na, manga dawuranakan ku, baya' aku
maintōman kaam pabayik pasal lapal hap bayi
pagnasihat ku ma kaam. Bayi du tatayima' bi
lapal hi' maka iya na hi' pasangdōlan iman bi.
2 Sabab min lapal itu iya hangkan kaam
liyappasan min hukuman dusa, bang peen kaam
patōtōg ma pandu' bayi tapamandu' ku ma
kaam. Bang kaam ganta' 'nsa' nōtōg 'nsa' niya'
kapusan bayi pagkahagad bi.
3 Bayi pisampay uk ku ni kaam lapal pamandu'
bayi pamatau ma aku, pandu' labi halgaan min
kamemon bayi panganasihat ku ni kaam. Hati
na si Almasi bayi matay pamapuwas dusa tabi,
sali' bayi tasulat ma diyōm kitab.
4 Matay peen, bayi iya kiyubul, maka taabut
peen katallum bahangi na ma diyōm kubul
pikallum iya pabayik min kamatay na, sali' bayi
tasulat ma diyōm kitab.

5 'Llum peen iya pabayik palahil iya ni si
Petros. Puwas hi' palahil isab iya ni manga aa
kasangpu' maka duwa bayi kawakilan na.
6 Puwas hi' palahil isab iya ni manga aa
bayi me' ma iya, niya' sigam labi lima hatus
magtipun. Kahekahan sigam masi 'llum sampay
ni kabuttihian suga' niya' sigam kasehean hi'
matay.
7 Puwas hi' palahil isab iya ni si Ya'kub, bo'
palahil pabayik ni manga aa bayi kawakilan na
kamemon.
8 Sampay aku itu palahilan na ma damuwihan.
Bo' aku itu sali' sapantun onde'-onde' iyanakan
ma 'nsa' lagi' bulan na.
9 Sabab aku itu deyo' min aa kawakilan
kamemon. Arapun aku 'nsa' tiyōp iyōnan wakil
si Isa, sabab aku iya bayi minsana' manga aa
mean si Isa.
10 Suga' mehe lasa maka ase' Tuhan ma aku,
iya hangkan salaitu na kahalan ku. Jari na
niya' kamaksuran lasa na maka ase' na ma
aku. Sabab ayi-ayi bayi pamahinang na aku
bayi pigsangsaan uk ku tōōd labi lagi' min sigam
kamemon bayi kawakilan uk si Isa. Suga' 'nsa'
min kōsōg ku iya hangkan aku makahinang
salaihi', suga' min tabang Tuhan ma aku.
11 Malayingkan sibu' du lapal iya pisaplag uk
kami kamemon, minsan aku, minsan manga aa
kawakilan kasehean iya magnasihat. Maka iya
na ian lapal iya asal kihagad uk bi.

Pasal kitabi pikallum pabing

12 Na, pagka si Isa Almasi iya niyasihat uk
kami, in iya bayi pikallum uk Tuhan pabing min

kamatay na, angay kaam kasehean iyu halling in
aa magpatayan 'nsa' pikallum pabayik?
13 Bang sawupama bannal iya uk bi, iya hati
na si Almasi 'nsa' du bayi pikallum pabayik min
kamatay na.
14 Maka bang sawupama bannal si Almasi 'nsa'
bayi pikallum pabayik uk Tuhan, 'nsa' du niya'
kapusan na bayi pagnasihat kami ma kaam,
maka pagkahagad bi 'nsa' niya' kagunahan na.
15-16 Maka 'nsa' sadja ba' na hi'. Bang sawu-
pama bannal iya uk bi in manga aa magpatayan
'nsa' du pikallum pabayik uk Tuhan, hati na
tabo si Isa Almasi 'nsa' bayi pikallum pabayik
uk Tuhan. Jari bang ganta' salaihi' bayi, hati na
kami itu magputing pasal Tuhan, pagka uk kami
in iya bayi makapakallum si Isa Almasi pabayik
bo' peen 'nsa' bayi bannal.
17 Maka bang si Almasi 'nsa' bayi pikallum
pabing, hati na in pangandōl bi ma iya 'nsa' du
niya' kapusan na, maka 'nsa' lagi' taampun dusa
bi. Masi ngakkōt dusa bi ma kaam.
18 Hati na isab manga bean si Isa kamemon
bayi magpatayan ian, hi' na palawak min Tuhan.
19 Maka kitabi itu, bang sawupama 'nsa' niya'
kahapan hiyōwat uk tabi min si Almasi puwas
min dunya itu hi', iya hati na 'nsa' niya' iyagaran
ma 'llaw ahirat, bo' kitabi subay pig-andu'-
anduan labi min aa kamemon.
20 Suga' iya bannal na, bayi na asal tapakallum
si Almasi pabayik min kamatay na. Dahu iya
pikallum, pamatuman in aa magpatayan pasunu'
pikallum du isab.
21 Min dusa bayi tahinang uk dakayo' iya na

si 'Mbo' Adam, iya hangkan magkamatay bangsa
manusiya' kamemon. Damikkiyan na isab, min
hinang aa dakayo' du isab, si Isa Almasi, iya
hangkan manusiya' pikallum pabayik.
22 Magkamatay manusiya' kamemon sabab
dansehean du sigam maka si 'Mbo' Adam hi'.
Suga' pikallum du kitabi kamemon ma sabab si
Isa Almasi parakayoan tabi.
23 Pikallum kitabi dakayo' ni dakayo' ma tiyun-
tul na. Dahu si Almasi, puwas hi' pasunu'
na kitabi palsukuan na ma waktu kapaitu na
pabayik.
24 Puwas hi' taabut gantaan dunya, bo' taraōg
uk si Almasi kamemon bayi palbantahan Tuhan,
hati na, kamemon manga nakura', kamemon
manga kawasa, kamemon manga gagaōsan.
Manjari iyungsud uk si Almasi pamarinta na ni
'Mma' na Tuhan.
25 Sabab maksud Tuhan asal in si Isa subay
ngantan pamarinta sampay taabut waktu karaōg
na manga palbantahan kamemon.
26 Bo' bang taraōg na palbantahan kamemon,
'nsa' du niya' makamatay ma manusiya'.
27 Sabab tasulat ma diyōm kitab, uk na, “Ayi-
ayi kamemon tiyawu' na uk Tuhan ma deyo' pat-
nayi' na.” Pasti' du, minsan siyambat “ayi-ayi
kamemon”, 'nsa' Tuhan iya tabo pigbayaan uk
si Almasi, sabab Tuhan iya asal magpanohoan,
hangkan tapagbayaan kamemon uk si Almasi.
28 Bang talapay na kamemon pigbayaan uk si
Almasi, manjari in iya, Anak Tuhan, pareyo' du
isab ni 'Mma' na ni bayi mabōtang kamemon ma
deyoan na. Jari Tuhan iya makapagtuhan du ma

kamemon.
29 Na, bang sawupama bannal iya uk kase-
hean, in aa magpatayan 'nsa' pikallum pabayik,
salaingga na in manga aa bayi piyandi hinang
ganti' manga pagkahi sigam bayi matay? Angay
sigam me' ma addat salaihi', bang hati 'nsa'
pikallum manga pagkahi sigam hi'?
30 Maka kami itu, angay kami daran mag-
malilla' palabay min kapiligduhan, bang kami
'nsa' magkahagad in kami pikallum du ma 'llaw
damuwi?
31 Manga dawuranakan ku, pagka kitabi
parakayo' na ni si Isa Almasi Panghu' tabi, kaam
iya pagkōg-kōgan ku, hangkan kaam baan ku
sabannal-bannal, in aku itu agōn matay saka-
haba' 'llaw.
32 Angay subay siyandalan uk ku manga banta
ku ma lahat Epesos itu, iya sali' dalil manga
halimaw ngeket, bang pasal pahala' sadja ma
dunya itu hi' iya hiyōwat uk ku? Bang aku
bannal 'nsa' pikallum pabayik ma 'llaw damuwi
hap le' aku maghap palasahan ma dunya itu,
sali' uk bissala hi', “Magkakanan kita maka mag-
inuman, sabab matay kita magtuwi ma sawung
puwas sawung.”
33 Daa pasāun bi pamikil bi. Bang kita
dansehean maka aa laat tabo du kita maghinang
kalaatan.
34 Pasayuhun bi! Parōhōng kaam magdusa!
Niya' min kaam iyu masi lagi' awam pasal Tuhan.
Subay pakaiyaun bi baran bi!

Pasal baran tabi bang pikallum pabayik

35 Kalu niya' tiyaw, uk na, “Salaingga pa-
makallum aa matay? Ayi baran na bang iya 'llum
pabayik?”
36 Sali' 'nsa' niya' pikilan bi bang kaam niyaw
salaihi'. Pandōgahin bi in bigi. Bang tiyanōm
uk bi ni diyōm tana', subay ngahansul dahu bo'
iyampa paoplot ugbus na min diyōm tana'.
37 Bang kaam ganta' nanōm bigi payi, atawa
bigi saddi, 'nsa' katibuukan pangtiyanōm iya
tiyanōm uk bi ni diyōm tana', subay bigi na sadja.
38 Manjari bigi ian piniyaan kapanyapan uk
Tuhan, ingga-ingga iya kabayaan na. Manga bigi
kaginis-ginisan, magginisan du iya paluwasan na
pakaniya-kaniya.

39 Sampay ayi-ayi bangsa taga napas ma dunya
itu, magginisan isab isi na kaniya-kaniya. Saddi
isi manusiya', saddi isi hayōp, saddi isab isi
kamanuk-manukan maka isi daying.

40 Niya' manga baran kaginisan ma sulga', niya'
isab manga baran kaginis-ginisan ma dunya itu.
Saddi manis kabaranan ma sulga', saddi isab
manis kabaranan ma dunya.
41 Hap sawa mata 'llaw, maka hap sawa bulan,
maka hap isab sawa bituun, suga' magsaddi-
saddi iya kahap sawa sigam. Minsan manga
bituun, magsaddi-saddi du isab kahap dagbōs
sigam.

42 Na, salaihi' iya dalil manusiya' magpatayan
bang pikallum pabayik min kamatay. Iya baran
kiyubul ma diyōm tana' ngahansul du, suga'
bang baran ian pikallum na pabing 'nsa' tōōd
magkamatay ni kasaumulan.

43 Pagkubul ma baran ta, laat inda' maka 'nsa'
niya' kōsōg na. Suga' bang pikallum na pabing,
mehe manis na maka kōsōg tōōd.
44 Iya baran manusiya' kiyubul sali' baran
dunya na kajarihan na, suga' bang papunduk na
min kamatay in baran pabahu na, maka kajari-
han na sulga' na. Bang niya' baran kajarihan na
min dunya itu hi', niya' du isab baran kajarihan
na ma sulga',
45 sali' tasulat ma diyōm kitab, iya uk na, “Si
'Mbo' Adam, iya manusiya' tagna' pipanjari, bayi
kabuwanan kallum uk Tuhan.” Suga' niya' lagi'
iyōnan si Adam damuwi, hati na si Isa. In iya
poonan kallum pamakallum ma manusiya'.
46 Subay dahu baran ta sali' kajarihan baran
ma dunya, bo' iyampa kita kabuwanan baran
kajarihan na ma sulga'.
47 Si Adam tagna' ian bayi kiyōmpōl min tana',
suga' si Adam damuwi itu asal min sulga'.
48 Manga aa suku' ma dunya itu, sali' du sigam
maka si 'Mbo' Adam iya bayi kiyōmpōl min
tana'. Suga' aa suku' ma sulga' pisali' sigam ni
aa dakayo' iya min sulga', hati na si Isa.
49 Iya dagbōs baran ta ma buttihi' nupuhan
baran si 'Mbo' Adam, iya bayi kiyōmpōl min
tana', suga' bang kita ma hi' na ma sulga'
nupuhan du kita baran si Isa, aa min sulga'.

50 Baan ta kaam, manga dawuranakan ku,
manga baran ta ma dunya itu 'nsa' du kaniyaan
palsukuan ma pagparinta Tuhan. Baran ta
magkahalu' itu 'nsa' kaniyaan kallum tattap ni
kasaumulan.

51 Pake kaam. Niya' pamatau ku ma kaam bayi
limbuhan uk Tuhan waktu dahu, suga' piluwas
na ma buttihi'. Kitabi mean si Isa Almasi 'nsa'
du magkamatay kamemon, suga' pindahan du
baran tabi kamemon
52 ma diyōm dansaat, dangkallap mata du.
Sakadjap sadja du bang pihalling na tiyup-tiyup
pamatapus alam. Saruun-duun du pikallum
du manga kasehean tabi bayi magkamatay hi',
bo' 'nsa' na sigam magkamatay saumul-umul.
Maka kitabi iya masi lagi' 'llum ma waktu ian,
kapindahan du baran tabi kamemon.
53 Sabab baran tabi magkahalu' itu subay
pindahan ni baran tattap 'llum. Baran tabi
magkamatay itu, pindahan ni baran 'nsa' magka-
matay.
54 Na, bang hi' na bayi kapindahan baran ta
magkahalu' ni baran tattap 'llum, maka bang
baran ta magkamatay itu pindahan ni baran 'nsa'
tōōd magkamatay, manjari tatuman na iya bayi
siyulat ma diyōm kitab, iya uk na,
“'Nsa' na niya' kamatay ma manusiya',
Sabab piansa'-niya' na uk Tuhan.
55 'Nsa' na kitabi magmula bang kita matay,
'Nsa' na kitabi tiyāw pinanaman bisa kamatay.”
56 Iya hangkan manusiya' tiyāw matay sabab
niya' dusa sigam song binsana'. Maka iya
hangkan dusa sigam subay binsana', sabab sara'
Tuhan iya bayi talanggal uk sigam.
57 Lipara mehe pagsukulan tabi ni Tuhan, iya
muwanan kitabi daōgan. 'Nsa' na kitabi tiyāw
matay sabab kapuwasan na dusa tabi uk si Isa
Almasi Panghu' tabi.

58 Hangkan na, manga dawuranakan ku
kalasahan ku, patōtōgun bi pangandōl bi ma si
Panghu' Isa Almasi, daa kaam pinda min pame'
bi ma iya. Puspusin bi hinang bi harap ni
iya, sabab katauhan bi du, ayi-ayi hinang bi ma
sabab Panghu' tabi jatu sadja du.

16

Panulung ma manga aa suku' Tuhan

1 Na, in pasal sin siyakap uk bi panu-
lung manga pagkahi bi suku' Tuhan ma lahat
Yahudiya: subay bean bi bayi panohoan ku
ma manga pagtipunan jamaa si Isa ma hi' ma
kalohahan ma lahat Galatiya.
2 Kaam iyu dangan maka dangan, subay kaam
mapakandi sin ma sakahaba' Ahad. Tōngōrin bi
sin bayi tausaha bi ma diyōm da pitu' palabay
ian. Bang heka, heka du isab pamuwan bi, bang
kulang, na datti' du isab pamuwan bi. Pagdakay-
oun bi sin bayi pagkandi-kandi bi kamemon,
supaya bang aku takka paiyu, niya' na asal sin
bi sakap panulung.
3 Jari makapaiyu peen aku, soho' ku manga aa
tapene' bi mo sin ian ni Awrusalam. Pabohan
ku sigam sulat pamakila ma sigam manga aa
Awrusalam hi'.
4 Bang niya' ma bistahan ku subay maksud ku
pahi', magbe' du sigam maka aku.

Kagaraan si Paul

5 Maggara' aku paiyu ni kaam, suga' palabay
aku min lahat Makidunya dahu sabab niya' gawi
ku pahi'.

6 Taggōl-taggōl marayi' aku maiyu ma kaam,
kalu pilabay lagi' timpu baliyu bo' iyampa aku
palanjal minniyu, bo' kaam du iya nabangan aku
ma palanjalan ku.
7 'Nsa' du aku baya' pabōtang paiyu ni kaam
bang dayi'-dayi' du. Kabayaan ku subay aku
taggōl-taggōl maiyu ma kaam, bang kabayaan
Tuhan isab.
8 Suga' ma itu lagi' aku ma Epesos sampay
puwas hinang Pentekosta.
9 Sabab mehe hinang pamahinang aku ma itu,
hinang mehe kalagihan na, suga' heka manga aa
nagga' ma hinang ku itu.
10 Bang si Timuti paiyu ni kaam, saginahun bi
iya pahap-hap sabab hinang Tuhan iya hinang
uk na, sali' du aku.
11 Daa iya pareyoun bi. Bang iya palanjal
na minniyu subay iya patuntul bi supaya hap
kalangnganan na bo' iya makabing paitu ni aku,
sabab agaran ku iya maka manga danakan tabi
kasehean.
12 Na, in pasal danakan tabi si Apollos, min
heka na iya bayi lōgōs ku nehean manga
danakan tabi kasehean itu nibaw ni kaam. Suga'
'nsa' kono' niya' galak na paiyu buttihi'. Bang
niya' waktu na ma sosongun paiyu du iya.

Bissala katapusan

13 Pajaga kaam. Patōtōgun bi pangandōl bi
tudju ni si Isa. Daa kaam giyawa. Paluwasun
bi kōsōg bi.
14 Ma ayi-ayi hinang bi, subay panuyuan bi in
lasa bi ni pagkahi bi.

15 Na, manga dawuranakan ku, makatau du
kaam pasal si Estepanas magtayi'-anak iyu. Dahu
sigam bayi magkahagad ma si Isa min kamemon
ma lahat Akaya iyu, maka tōgōl sigam nabangan
manga pagkahi sigam suku' Tuhan. Amu' ku
junjung ni kaam,
16 beun bi ayi-ayi pamabōtang ma kaam uk
manga aa sali' si Estepanas ian maka manga
sehe' sigam maghinang pakōsōg ni Tuhan.
17 Kiyōgan aku pagka song takka paitu si
Estepanas maka si Portunatus maka si Akaikus.
Minsan kaam 'nsa' makapaitu kamemon, niya'
na panandalan ku intōm sabab min manga aa
tallungan itu.
18 Taga kasannangan atay ku pasal min sigam,
sali' kasannangan atay bi isab min sigam. Patut
du subay pag-addatan bi manga aa sali' sigam.
19 Na, manga pagkahi bi jamaa si Isa magtipun
ma kalahat-lahatan Asiya itu, mabo minsan laa
bissala sigam. Iya du si Akila maka handa
na si Pirisila, maka manga jamaa iya biyaksa
magtipun ma luma' sigam, mabo minsan laa
bissala sigam pagka kaam Almasihin du sali'-
sali'.
20 Kamemon isab manga dawuranakan tabi ma
itu, mabo isab bissala sigam ma kaam.
Maka kaam isab maiyu, bang kaam magsabu
subay kaam magsiyum tanda' paglasa bi.
21 Aku na pasalle' nulat maka sulatan tangan
ku du, bo' kaam pabohan ku minsan laa bissala
ku.
22 Bang niya' maiyu 'nsa' lasa ma si Panghu' Isa,
subay iya pitakkahan mulka' Tuhan.

Suga' “maranata”, hati na, “O Panghu' bang
meen kau paitu na ni dunya.”
23 Mura-murahan, bang peen kaam piniyaan
tatabangan min si Isa Almasi, Panghu' tabi.
24 Kalasahan ta kaam kamemon, ma sabab si
Isa Almasi iya pagdakayoan tabi.

Wassalam

Kitab Injil

Sama, Pangutaran: Kitab Injil (New Testament)

copyright © 1994 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Sama, Pangutaran)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 29 Jan 2022
2151cb29-f3ad-5b77-a81f-9337cdca0c86